

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Split

KLASA: 041-01/24-10/7
URBROJ: 613-19-24-9
Split, 27. studenoga 2024.

Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti

Upravljanje županijskim i
lokalnim cestama
na području
Splitsko-dalmatinske
županije

SADRŽAJ

stranica

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
PRAVNI I PLANSKI OKVIR UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA	5
Financiranje županijskih i lokalnih cesta	7
Upravljanje županijskim i lokalnim cestama	8
Informiranje javnosti	12
UPRAVLJANJE ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA NA PODRUČJU	
SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE	13
Evidencije o županijskim i lokalnim cestama	13
Financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama	16
Planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta	23
Nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti	33
OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA NA PODRUČJU SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE	35
OČITOVARJE ŽUPANIJSKE UPRAVE ZA CESTE SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE	37
Prilog 1 Podaci o jediničnim cijenama radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije, po pojedinim poslovima redovitog održavanja, ugovorenim okvirnim sporazumom i godišnjim ugovorima o izvođenju radova redovitog održavanja, koji su bili na snazi od 1. siječnja 2022. do konca 2023.	38

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA
NA PODRUČJU SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredju za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je revizija učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Splitsko-dalmatinske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 12. veljače do 27. studenoga 2024.

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti su aktivnosti u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama na području Splitsko-dalmatinske županije u 2022. i 2023. Pod upravljanjem županijskim i lokalnim cestama u ovoj reviziji smatraju se poslovi evidentiranja, planiranja, građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta i drugi poslovi upravljanja županijskim i lokalnim cestama, u skladu s propisima i unutarnjim aktima subjekta revizije, poslovi financiranja upravljanja županijskim i lokalnim cestama te poslovi nadzora pri upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

Subjekt revizije je Županijska uprava za ceste Splitsko-dalmatinske županije (dalje u tekstu: Uprava za ceste), kao ustanova za upravljanje, građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta na području Splitsko-dalmatinske županije (dalje u tekstu: Županija).

Osnovni cilj revizije je ocijeniti učinkovitost upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Županije.

Posebni ciljevi revizije su:

- ocijeniti cjelovitost podataka o županijskim i lokalnim cestama
- ocijeniti svrshodnost financiranja upravljanja županijskim i lokalnim cestama
- ocijeniti učinkovitost planiranja, građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta
- ocijeniti učinkovitost sustava nadzora te informiranja javnosti pri upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI), revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne revizijske dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje ciljeva revizije.

U fazi planiranja i pripreme za obavljanje revizije analizirana je pravna regulativa i unutarnji akti subjekta revizije, objave u medijima te drugi dostupni podaci.

U provedbi postupaka revizije korištene su sljedeće metode:

- proučeni su i analizirani propisi i drugi dostupni materijali u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama
- analizirani su podaci iz planskih dokumenata Uprave za ceste i njihovo ostvarenje
- obavljen je uvid u službene baze podataka Uprave za ceste
- obavljeni su razgovori s odgovornim osobama u Upravi za ceste i pribavljena obrazloženja o pojedinim aktivnostima u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama
- na temelju odabranog uzorka provjerena je dokumentacija Uprave za ceste u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti Uprave za ceste u vezi s upravljanjem županijskim i lokalnim cestama.

Kriteriji su utvrđeni prema područjima revizije: evidencije o županijskim i lokalnim cestama, financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama, planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje te nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti.

Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje:

- Je li upravljanje županijskim i lokalnim cestama učinkovito?**

Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća potpitanja:

- Jesu li ustrojene evidencije o županijskim i lokalnim cestama te sadrže li evidencije cjelovite podatke?
- Financira li se upravljanje županijskim i lokalnim cestama u skladu s propisima?
- Planira li se i provodi građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta na propisani način?
- Provodi li se nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama na propisani način te provodi li se informiranje javnosti o upravljanju županijskim i lokalnim cestama?

U tablici broj 1 daju se kriteriji za ocjenu učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama, prema područjima revizije.

Tablica broj 1

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti, prema područjima revizije

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji	
		1	2
1.	Evidencije o županijskim i lokalnim cestama	<ul style="list-style-type: none"> ○ ustrojena je te se kontinuirano vodi, ažurira i održava baza podataka o županijskim i lokalnim cestama ○ podaci iz baze podataka o županijskim i lokalnim cestama prenose se Hrvatskim cestama d.o.o. ○ unos podataka o županijskim i lokalnim cestama u jedinstvenu bazu podataka o javnim cestama obavlja ovlašteni djelatnik čije je ovlaštenje određeno jedinstvenim identifikacijskim brojem i lozinkom za prijavljivanje u jedinstvenu bazu ○ županijske i lokalne ceste evidentiraju se u katastru i upisuju u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Republike Hrvatske uz upis Uprave za ceste kao osobe koja njima upravlja ○ vodi se analitička knjigovodstvena evidencija županijskih i lokalnih cesta ○ obavljen je godišnji popis imovine i obveza koncem 2023. kojim su obuhvaćene sve županijske i lokalne ceste te je njihovo knjigovodstveno stanje uskladeno sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom ○ podaci o oznaci i nazivu županijskih i lokalnih cesta navedeni u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji uskladeni su s podacima iz Odluke o razvrstavanju javnih cesta 	

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji	
		1	2
2.	Financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama	<ul style="list-style-type: none"> ○ donešeni su godišnji finansijski planovi u skladu s propisima o proračunu ○ vodi se evidencija o ostvarenim prihodima za financiranje županijskih i lokalnih cesta po izvorima sredstava za financiranje ○ za financiranje županijskih i lokalnih cesta ostvaruju se sredstva iz propisanih izvora financiranja ○ vodi se evidencija o rashodima za upravljanje županijskim i lokalnim cestama po namjenama (građenje i rekonstrukcija, redovito i izvanredno održavanje cesta i druge namjene) ○ ostvareni prihodi koriste se namjenski za pokriće rashoda za upravljanje županijskim i lokalnim cestama 	
3.	Planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta	<ul style="list-style-type: none"> ○ donešeni su godišnji planovi građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta radi ostvarivanja programa građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta ○ planiranje održavanja županijskih i lokalnih cesta obavlja se na temelju kriterija i prioriteta utvrđenih programima građenja ○ izvođenje radova građenja i rekonstrukcije te održavanja županijskih i lokalnih cesta ustupano je pravnim ili fizičkim osobama registriranim, specijaliziranim i opremljenima za te poslove ○ obavljanje usluga stručnog nadzora radova na građenju i održavanju županijskih i lokalnih cesta ustupano je osobama ovlaštenima za njihovo obavljanje ○ donešeni su operativni programi održavanja županijskih i lokalnih cesta ○ operativnim programima održavanja županijskih i lokalnih cesta utvrđeni su vrijeme i raspored izvođenja pojedinih radova, njihov opseg, tehnološki postupak i rok izvršenja te drugi uvjeti bitni za njihovo izvođenje ○ radovi održavanja županijskih i lokalnih cesta utvrđeni godišnjim planom izvedeni su u skladu s operativnim programima održavanja i projektima izrađenima za provedbu održavanja ○ donešeni su izvedbeni programi zimske službe s propisanim elementima ○ obavlja se nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata putem redovitih i izvanrednih pregleda i putem ophodarske službe ○ osigurano je obavljanje redovitih sezonskih pregleda županijskih i lokalnih cesta dva puta godišnje, nakon zimskog razdoblja i u jesen, radi provjere stanja cesta i utvrđivanja stupnja odnosno veličine oštećenja ○ sastavljeni su izvještaji o redovitim sezonskim pregledima županijskih i lokalnih cesta s podacima o stanju pregledanog dijela ceste i prijedlogom radova koje je potrebno izvesti radi redovitog održavanja ceste ○ donešeni su godišnji planovi ophodnje za obavljanje ophodarske službe ○ organizirano je zaprimanje zapisa s podacima o izvršenom pregledu i obavljenim radovima ophodarske službe na županijskim i lokalnim cestama ○ osigurano je obavljanje izvanrednih pregleda županijskih i lokalnih cesta, u propisanim slučajevima, o čemu su sastavljena izvješća s prijedlogom potrebnih mjer ○ sastavljena su izvješća o obavljenim izvanrednim pregledima cesta, u propisanim slučajevima, te su dostavljena inspekciji cesta i nadležnom ministarstvu ○ mjeri se učinkovitost održavanja županijskih i lokalnih cesta kroz pokazatelje stanja cestovne mreže i operativne razine upravljanja, u cilju poboljšanja ukupne razine kvalitete održavanja postojeće mreže cesta i stvaranja preduvjeta za poboljšanje sigurnosti cestovnog prometa 	
4.	Nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti	<ul style="list-style-type: none"> ○ godišnji izvještaji o radu Uprave za ceste doneseni su u skladu s Uputama za izradu godišnjeg izvještaja o radu za tijela javne uprave ○ godišnji izvještaji o radu dostavljeni su županijskoj skupštini ○ godišnji planovi građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta doneseni su uz suglasnost nadležnog ministarstva ○ Uprava za ceste je postupala po rješenjima inspekcije za ceste donesenima nakon obavljenih inspekcijskih nadzora nad županijskim i lokalnim cestama ○ osigurano je informiranje javnosti o upravljanju županijskim i lokalnim cestama putem mrežne stranice Uprave za ceste 	

Upravljanje županijskim i lokalnim cestama ocjenjuje se **učinkovitim**, ako su ustrojene evidencije o županijskim i lokalnim cestama s cjelovitim podacima, ako se financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama obavlja u skladu s propisima, ako se planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta provodi na propisani način, ako se nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama obavlja na propisani način te se informira javnost o upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

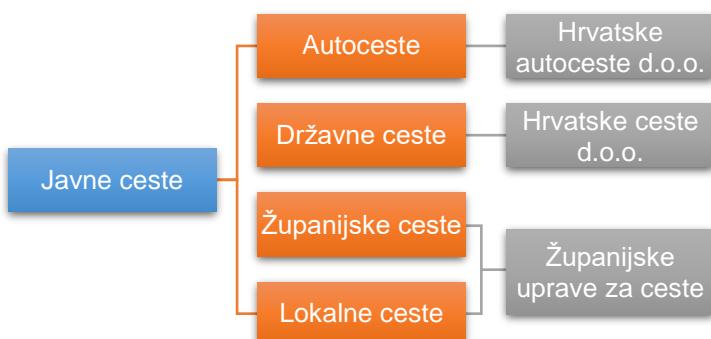
Upravljanje županijskim i lokalnim cestama ocjenjuje se **učinkovitim, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene određene slabosti i propusti koji ne utječu bitno na učinke upravljanja.

Upravljanje županijskim i lokalnim cestama ocjenjuje se **djelomično učinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji utječu na učinkovito upravljanje te su potrebna značajna poboljšanja.

Upravljanje županijskim i lokalnim cestama ocjenjuje se **neučinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji bitno utječu na učinkovito upravljanje te su potrebna značajnija poboljšanja kako bi se upravljanje županijskim i lokalnim cestama provodilo u skladu s načelima ekonomičnosti, djelotvornosti i svrshishodnosti.

PRAVNI I PLANSKI OKVIR UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA

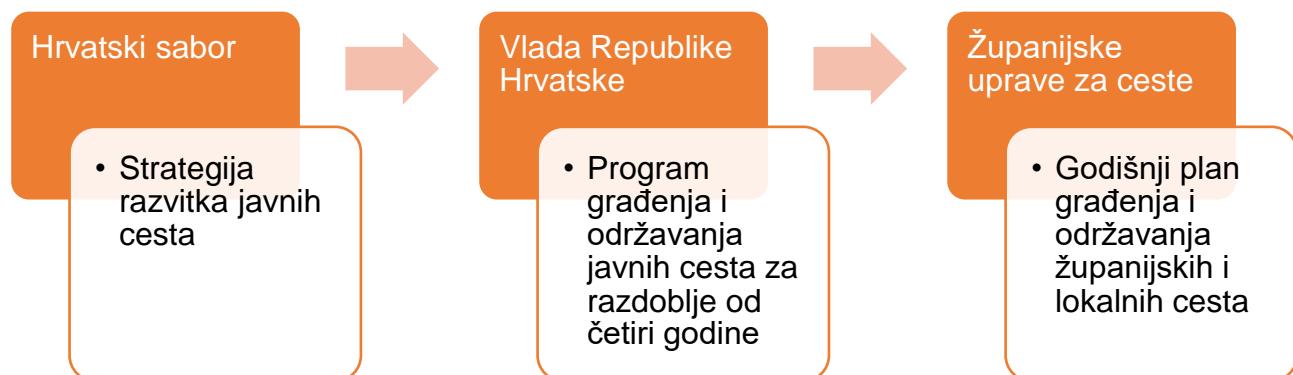
Prema odredbama Zakona o cestama (Narodne novine 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, 110/19, 144/21, 114/22, 114/22 – Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 4/23 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 133/23), javne ceste su ceste koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim Zakonom o cestama i drugim propisima, a razvrstavaju se u autoseste, državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste, ovisno o njihovom društvenom, prometnom i gospodarskom značenju. Na temelju Uredbe o mjerilima za razvrstavanje javnih cesta (Narodne novine 34/12), koju je donijela Vlada Republike Hrvatske, javne ceste se razvrstavaju odlukom o razvrstavanju javnih cesta koju donosi ministar pomorstva, prometa i infrastrukture. Tijekom 2023. donesena je Odluka o razvrstavanju javnih cesta (Narodne novine 59/23, 64/23, 71/23 i 97/23), prema kojoj je u javne ceste razvrstano 26 720,63 km cesta, od čega se 1 487,20 km odnosi na autoseste, 7 402,82 km na državne ceste, 9 378,23 km na županijske ceste, a 8 452,38 km na lokalne ceste. Autocestama i državnim cestama upravljaju trgovacka društva u vlasništvu Republike Hrvatske, a županijskim i lokalnim cestama županijske uprave za ceste.

Prema odredbama Zakona o cestama, javne ceste su javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu Republike Hrvatske i ne mogu se otuđiti iz njezinog vlasništva. Upisuju se u zemljische knjige na temelju pravomoćne uporabne dozvole kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo Republike Hrvatske, uz upis pravne osobe koja upravlja javnom cestom. Pravo služnosti, pravo građenja i koncesija na javnoj cesti te korištenje cestovnog zemljista također se upisuju u zemljische knjige, u skladu s propisima kojima se uređuju zemljische knjige.

Hrvatske ceste d.o.o. vode jedinstvenu bazu podataka o javnim cestama za operativne potrebe osiguranja tehničko-tehnološkog jedinstva mreže javnih cesta. Hrvatske autoceste d.o.o., županijske uprave za ceste i koncesionari javnih cesta dužni su podatke iz svojih baza podataka o javnim cestama kojima upravljaju prenositi Hrvatskim cestama d.o.o. za potrebe vođenja jedinstvene baze podataka o javnim cestama.

Prema odredbama Zakona o cestama, Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske donosi strategiju kojom se utvrđuju ciljevi i plan razvitka javnih cesta u Republici Hrvatskoj. Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od četiri godine donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (dalje u tekstu: Ministarstvo), sukladno strategiji. Program građenja i održavanja javnih cesta ostvaruje se godišnjim planom građenja i održavanja autocesta, godišnjim planom građenja i održavanja državnih cesta te godišnjim planom građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta. Godišnji plan građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta donose županijske uprave za ceste uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

U kolovozu 2017. donesena je Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030., a u svibnju 2017. Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2017. do 2020. (Narodne novine 47/17). Cilj provedbe navedenog Programa je poboljšanje ukupne razine kvalitete održavanja postojeće mreže cesta, stvaranje preduvjeta za poboljšanje sigurnosti cestovnog prometa, povećanje razine uslužnosti cestovne mreže i protočnosti prometa te razvoj i integracija inteligentnih prometnih sustava. Programom je predviđen nastavak suradnje Hrvatskih cesta d.o.o. i županijskih uprava za ceste u cilju implementacije standarda održavanja primjenjivih na čitavom području Republike Hrvatske. Program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje nakon 2020. nije donesen.

Financiranje županijskih i lokalnih cesta

Odredbom članka 86. Zakona o cestama propisani su izvori sredstava za financiranje javnih cesta. Županijske i lokalne ceste financiraju se iz godišnje naknade za uporabu javnih cesta, naknade za izvanredni prijevoz, naknade za prekomjernu uporabu javnih cesta, korisničke naknade, naknade za korištenje cestovnog zemljišta, naknade za obavljanje pratećih djelatnosti na javnoj cesti, naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti te iz državnog proračuna i ostalih izvora.

Određivanje visine godišnje naknade za uporabu javnih cesta, naknade za izvanredni prijevoz, naknade za prekomjernu uporabu javnih cesta, naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti u nadležnosti je Ministarstva.

Za korištenje javnih cesta na temelju prava služnosti, prava građenja, prava puta ili nekog drugog sličnog prava za komunalne, vodne, energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme plaća se isključivo naknada za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti. Visinu naknade propisuje Vlada Republike Hrvatske Odlukom o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti (Narodne novine 87/14). Za korištenje javnih cesta vozilima namijenjenima isključivo za prijevoz tereta, čija ukupna masa prelazi 3,5 tone, može se naplaćivati korisnička naknada, a njezino uvođenje, visinu i namjenu također odlukom propisuje Vlada Republike Hrvatske. Odluka o uvođenju, visini i namjeni korisničke naknade do vremena obavljanja revizije (ožujak 2024.) nije donesena.

Godišnja naknada za uporabu javnih cesta plaća se pri registraciji motornih i priključnih vozila. Bez uplate godišnje naknade ne može se obaviti registracija vozila ili ovjeriti produženje valjanosti prometne dozvole. Prema odredbama Zakona o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine 67/08, 48/10 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 74/11, 80/13, 158/13 – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske, 92/14, 64/15, 108/17, 70/19, 42/20, 85/22, 114/22 i 133/23), registraciju vozila i produženje valjanosti prometne dozvole obavljaju policijske uprave odnosno policijske postaje ili stанице за tehnički pregled vozila. Visina godišnje naknade koju plaćaju vlasnici vozila propisana je Pravilnikom o visini godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila (Narodne novine 96/15 i 98/15). Prema navedenom Pravilniku, godišnja naknada se plaća u stanicama za tehnički pregled vozila ili se uplaćuje izravno na račun uprave za ceste odnosno u proračun Grada Zagreba. Način naplate, postupak uplate sredstava na račun uprava za ceste te raspored naplaćenih sredstava, propisani su Pravilnikom o naplati godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila (Narodne novine 130/12).

Mjerila za izračun i uvjeti naplate naknade za izvanredni prijevoz propisani su odredbama Pravilnika o izvanrednom prijevozu (Narodne novine 92/18, 45/20 i 47/23), a visina i uvjeti naplate naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti na javnoj cesti odredbama Pravilnika o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnoj cesti (Narodne novine 78/14 i 43/20).

Prema odredbama članka 49. Zakona o cestama, pravne ili fizičke osobe u obavljanju čije gospodarske djelatnosti dolazi do prekomjerne uporabe javne ceste teškim ili srednje teškim vozilima, čija ukupna masa prelazi 7,5 tona, dužne su platiti naknadu za prekomjernu uporabu javne ceste. Gospodarske djelatnosti i mjerila za utvrđivanje prekomjerne uporabe javne ceste propisuje nadležni ministar, a rješenje o prekomjernoj uporabi javne ceste izdaje pravna osoba koja upravlja javnom cestom.

Provedbeni propis kojim bi se propisale gospodarske djelatnosti i mjerila za utvrđivanje prekomjerne uporabe javne ceste, kao i mjerila za izračun naknade za prekomjernu uporabu javne ceste do vremena obavljanja revizije (ožujak 2024.) nije donesen te županijske uprave za ceste nisu izdavale rješenja o prekomjernoj uporabi županijskih i lokalnih cesta i nisu naplaćivale navedenu naknadu.

Vrijednosno značajni prihodi županijskih uprava za ceste su potpore iz državnog proračuna koje im nadležni ministar raspoređuje svojim odlukama. Sredstva za 2022., u ukupnom iznosu od 13.272.280,84 eura i 2023., u ukupnom iznosu od 14.035.396,00 eura, raspoređena su Odlukom o dodjeli sredstava županijskim upravama za ceste za potporu održavanju, rekonstrukciji i građenju županijskih i lokalnih cesta u 2022. godini, koja je donesena 1. prosinca 2022., i Odlukom o dodjeli sredstava županijskim upravama za ceste za potporu održavanju, rekonstrukciji i građenju županijskih i lokalnih cesta u 2023. godini, koja je donesena 21. studenoga 2023.

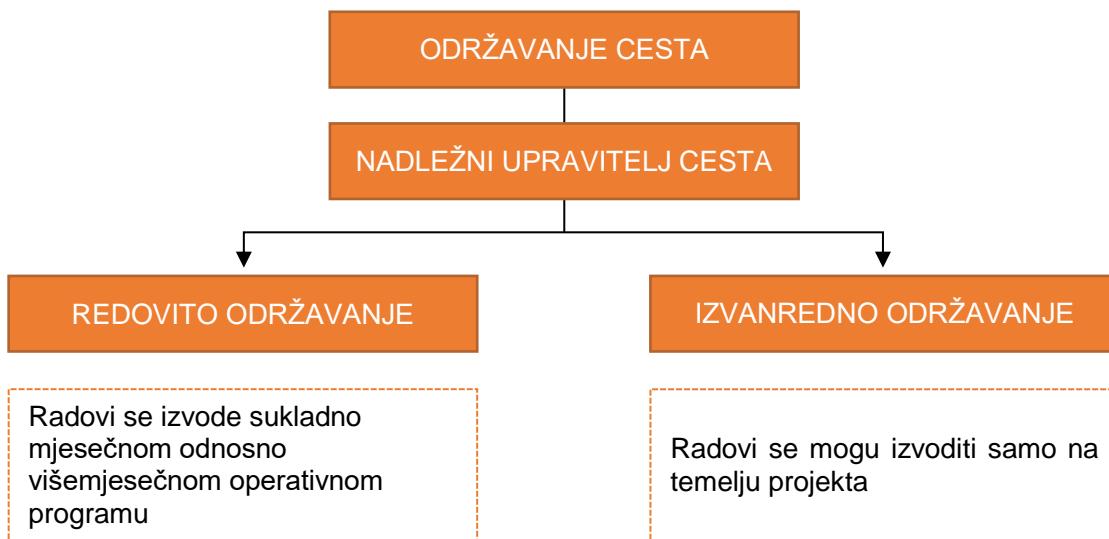
Upravljanje županijskim i lokalnim cestama

Županijske ceste su javne ceste koje povezuju sjedišta županija s gradskim i općinskim sjedištima, sjedišta gradova i općina međusobno te gradove ili gradske dijelove s državnim cestama, dok su lokalne ceste javne ceste koje povezuju sjedišta gradova i općina s naseljima s više od 50 stanovnika unutar gradova ili općina, gradske četvrti sa županijskim cestama te susjedne gradske četvrti međusobno. Županijske uprave za ceste su ustanove za upravljanje, građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta. Osnivači županijskih uprava za ceste su županije, a početak rada propisan je odredbama Uredbe o početku rada županijskih uprava za ceste i društava kapitala iz Zakona o javnim cestama (Narodne novine 112/97), prema kojima su županijske uprave za ceste započele s radom 1. siječnja 1998.

Prema odredbama Zakona o cestama, županijske uprave za ceste obavljaju poslove građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta (županijske uprave za ceste izravno ne izvode radove građenja, rekonstrukcije i održavanja cesta, nego ih ustupaju pravnoj ili fizičkoj osobi registriranoj, specijaliziranoj i opremljenoj za njihovo izvođenje), pripreme izrade stručnih podloga za četverogodišnje programe građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, rješavanja imovinskopravnih odnosa potrebnih za građenje, rekonstrukciju i održavanje županijskih i lokalnih cesta, financiranja građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta, praćenja prometnog opterećenja i prometnih tokova na županijskim i lokalnim cestama i druge poslove iz svog djelokruga.

Poslovi građenja i rekonstrukcije javnih cesta obuhvaćaju pripremu, izradu i ustupanje izrade potrebnih studija te njihovu stručnu ocjenu; pokretanje postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš, odnosno postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš; pokretanje postupka ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu; ustupanje usluga projektiranja s istražnim radovima; ustupanje usluga projektiranja opreme, pratećih objekata i prometne signalizacije; ishođenje lokacijskih, građevinskih i uporabnih dozvola, odnosno drugih akata na temelju kojih je dopušteno građenje i uporaba građevine po posebnom propisu; ustupanje radova izmještanja komunalne i druge infrastrukture; ustupanje geodetskih radova; ustupanje radova građenja i rekonstrukcije; ustupanje usluga stručnog nadzora građenja; organizaciju tehničkog pregleda i primopredaju javne ceste te dijelova javne ceste i objekata na korištenje i održavanje; investitorski nadzor nad provođenjem projekata i ustupanje revizije projekata u odnosu na osnovne uvjete kojima javna cesta mora udovoljiti u pogledu sigurnosti prometa.

Županijske uprave za ceste i drugi upravitelji javnih cesta obvezni su osigurati održavanje cesta tako da se prilikom održavanja omogući siguran promet na cestama, očuvaju temeljna svojstva i poboljšaju prometne, tehničke i sigurnosne značajke cesta, da se ceste zaštite od štetnog utjecaja cestovnog prometa te očuva njihov okoliš i uredan izgled. Poslovi održavanja županijskih i lokalnih cesta i drugih javnih cesta su planiranje održavanja i mjera zaštite javnih cesta i prometa na njima, redovito i izvanredno održavanje, ustupanje radova održavanja, stručni nadzor i kontrola kakvoće ugrađenih materijala i izvedenih radova održavanja, ustupanje usluga stručnog nadzora i kontrole kakvoće ugrađenih materijala i izvedenih radova održavanja, osiguranje uklanjanja oštećenih i napuštenih vozila i drugih stvari s javne ceste i ophodnja. Popis poslova redovitog i izvanrednog održavanja županijskih i lokalnih cesta i drugih javnih cesta, opseg pojedinih radova i rokovi izvođenja tih radova propisani su odredbama Pravilnika o održavanju cesta (Narodne novine 90/14 i 3/21).

Prema odredbama Pravilnika o održavanju cesta, upravitelj ceste operativnim programom održavanja cesta utvrđuje vrijeme i raspored izvođenja pojedinih radova, njihov opseg i tehnološki postupak, rok za izvršenje tih radova i druge uvjete bitne za njihovo izvođenje. Razine prednosti u održavanju cesta, određuju se na temelju njihovog značaja, namjene, prometne funkcije odnosno obujma te vrste i strukture prometa. Upravitelj cesta u obvezi je osigurati da se radovi održavanja cesta utvrđeni godišnjim planom izvode temeljem mjesecnog odnosno višemjesečnog operativnog programa koji uz njegovo prihvaćanje može izraditi izvođač radova na održavanju cesta.

Redovito održavanje cesta čini skup poslova odnosno radova i radnji te mjera koje se provode tijekom cijele godine sukladno mjesecnom odnosno višemjesečnom operativnom programu. Pod redovitim održavanjem cesta podrazumijevaju se poslovi nadzora i pregleda cesta i cestovnih objekata, redovitog održavanja prometnih površina, bankina, pokosa, sustava odvodnje, prometne signalizacije i opreme, vegetacije i cestovnih objekata, naprava i uređaja, osiguranja preglednosti i čišćenja ceste te interventni radovi i zimska služba.

Izvanredno održavanje obuhvaća zahtjevnije i opsežnije radove održavanja cesta u cilju dugotrajnijeg uređenja i poboljšanja pojedinih dijelova ceste bez izmjene njezinih tehničkih elemenata, osiguranja sigurnosti, stabilnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata i povećanja sigurnosti prometa. Radovi izvanrednog održavanja izvode se povremeno, njihov opseg vezan je uz stupanj dotrajalosti ili oštećenja ceste, a mogu se izvoditi samo na temelju projekta za provedbu izvanrednog održavanja. Izvanredno održavanje cesta obuhvaća obnavljanje i zamjenu kolničkog zastora, ojačanje kolnika i mjestimične popravke kolničke konstrukcije u svrhu obnove i povećanja nosivosti ceste i kvalitete vožnje, poboljšanje sustava odvodnje ceste, zamjenu i ugrađivanje nove i poboljšanje vertikalne prometne signalizacije i opreme ceste, saniranje odrona, zaštitu ceste od podlokavanja, pojedinačne korekcije geometrijskih elemenata ceste radi poboljšanja sigurnosti prometa, poboljšanje uvjeta prometa uređenjem stajališta, odmorišta, pješačkih staza, obnovu i postavu instalacija, opreme i uređaja ceste te druge propisane radove. Izvanredno održavanje cestovnih objekata obuhvaća zamjenu kolnika i hidroizolacije, popravak ili zamjenu rasponske konstrukcije, stupova, upornjaka, sustava za odvodnju, ležajeva i prijelaznih naprava, zaštitu stupova i upornjaka od podlokavanja, cjelovitu antikorozivnu zaštitu, sanaciju i zaštitu betonskih površina, sanaciju i obnovu zidova te druge propisane radove.

– Zimska služba

Prema odredbama Pravilnika o održavanju cesta, zimska služba je uobičajeni izraz za mjere i aktivnosti koje se provode u zimskom razdoblju, koje u pravilu traje od 15. studenoga tekuće do 15. travnja sljedeće godine, i kojima prethodi donošenje posebnog izvedbenog programa u cilju osiguravanja odvijanja cestovnog prometa uz najveću moguću sigurnost i prihvatljive troškove. Izvedbeni program zimske službe za županijske i lokalne ceste donose županijske uprave za ceste, na prijedlog pravne ili fizičke osobe kojoj je ustupljeno izvođenje radova redovitog održavanja cesta. Izvedbenim programom zimske službe utvrđuju se organizacijska shema ustroja, nadležnosti i odgovornosti izvođača zimske službe; raspored mjesata stalne pripravnosti; karta cestovne mreže s označenim razinama prednosti i polaznim i završnim točkama djelovanja zimske službe; raspored mehanizacije, opreme, materijala za posipanje cesta i radne snage potrebne za izvođenje planiranih radova; raspored dežurstva, obvezne prisutnosti, stupnjevi pripravnosti i raspored radnih skupina; nacrt posipanja protiv poledice i uklanjanja snijega; mjesata i način isključivanja pojedinih vrsta vozila u zimskim uvjetima te način prikupljanja podataka i shema obavlještavanja o stanju i prohodnosti cesta.

Pripremni radovi zimske službe izvode se prije početka zimskoga razdoblja u cilju omogućavanja njezinog učinkovitog djelovanja, a obuhvaćaju pripremu cesta i njihovog neposrednog okoliša (postavljanje dopunske prometne signalizacije na opasnim mjestima, snježnih kolaca i naprava, provođenje mjera za zaštitu od snježnih zapuha i slično), mehanizacije, prometne signalizacije, opreme i posipnog materijala te osposobljavanje i stručno usavršavanje radnika koji sudjeluju u obavljanju zimske službe. Održavanje prohodnosti pojedinih cesta u zimskom razdoblju određuje se prema razini prednosti koja je utvrđena godišnjim planom, ovisno o vrsti ceste, gustoći i strukturi prometa, zemljivo-klimatskim uvjetima i lokalnim potrebama. Razvrstavanje županijskih i lokalnih cesta prema razini prednosti određuju županijske uprave za ceste na način da osiguraju i usklade prohodnost cjelokupne mreže županijskih i lokalnih cesta. Osiguranje prohodnosti županijskih i lokalnih cesta podrazumijeva da visina snijega na kolniku ne prelazi 15 cm i da je promet omogućen vozilima sa zimskom opremom. Iznimno, zimska služba nije dužna osigurati prohodnost ceste u uvjetima vrlo intenzivnog snježenja uz olujni vjetar i velikih snježnih zapuha ili lavina, kao i kod iznenadno nastale poledice na većem području, npr. zbog ledene kiše, koju nije moguće otkloniti raspoloživim sredstvima.

– Nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata

Prema odredbama Pravilnika o održavanju cesta, nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata obavljaju županijske uprave za ceste, putem redovitih i izvanrednih pregleda cesta i cestovnih objekata, i izvođač radova redovitog održavanja cesta, putem ophodarske službe. Županijske uprave za ceste dužne su voditi evidenciju o obavljenim pregledima cesta i sve prikupljene podatke pohraniti na propisani način. O obavljenom pregledu ceste, službena osoba županijske uprave za ceste ili izvođača radova redovitog održavanja ceste, sastavlja zapisnik koji je sastavni dio evidencije o obavljenim pregledima. Zapisniku o obavljenom pregledu ceste, prilaže se i prikupljeni dokazi (slike, skice, izjave i slično). Prikupljeni podaci o stanju ceste čine temeljnu podlogu za planiranje potrebnih zahvata na održavanju cesta.

Redoviti pregledi županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata obavljaju se prema rasporedu utvrđenom na temelju mjesecnog odnosno višemjesečnog operativnog programa održavanja cesta, obvezan im je nazočiti predstavnik izvođača radova redovitog održavanja, a dijele se na sezonske preglede cesta te na godišnje i glavne pregledе cestovnih objekata svjetlog raspona 5 m i više. Sezonski pregledi cesta obavljaju se dva puta godišnje, u pravilu nakon zimskog razdoblja (ožujak – svibanj) i u jesen (rujan – studeni), radi provjere stanja i utvrđivanja stupnja odnosno veličine oštećenja cesta. Čelični i drveni cestovni objekti pregledavaju se najmanje jednom godišnje, a ostali najmanje jednom svake dvije godine, pri čemu je potrebno pregledati sve dostupne dijelove objekta te, ovisno o nalazu ili zbog prethodnog zahtjeva inspekcije za ceste, obaviti i specijalistička mjerena i ispitivanja. Glavni pregledi cestovnih objekata obavljaju se najmanje jednom u šest godina, pri čemu se pregledavaju svi dijelovi objekta i provode potrebna specijalistička mjerena i ispitivanja. O redovitom pregledu cesta službena osoba sastavlja izvještaj koji mora sadržavati podatke o stanju pregledanog dijela ceste odnosno objekta i prijedlog o radovima koje je potrebno izvesti radi redovitog održavanja ceste.

Izvanredni pregledi županijskih i lokalnih cesta obavljaju se nakon nastanka događaja kao što su prirodne katastrofe, teže prometne nesreće, požari, eksplozije, klizanje terena i drugi izvanredni događaji koji imaju negativan utjecaj na ceste; pri određivanju sposobnosti ceste za preuzimanje prekomjernih ili izvanrednih opterećenja; prije isteka garancijskog roka nakon izgradnje ili rekonstrukcije te na zahtjev inspekcije za ceste. Županijske uprave za ceste određuju sadržaj i opseg izvanrednog pregleda ceste i imenuju Povjerenstvo za obavljanje pregleda. Povjerenstvo sastavlja izvješće o izvanrednom pregledu, s prijedlogom potrebnih mjera, koje je u roku od sedam dana dužno dostaviti inspekciji cesta i Ministarstvu.

Ophodarska služba je dužna nadzirati sva događanja koja utječu na županijsku ili lokalnu cestu i promet na njoj, vizualno pregledavati stanje svih njezinih sastavnih dijelova te obaviti manje radove održavanja i provoditi potrebne mjere i radnje za zaštitu ceste, koje je u mogućnosti obaviti s propisanom opremom i raspoloživim sredstvima. Dužna je najmanje jednom mjesечно pregledati cestovne objekte, prvenstveno elemente i one dijelove koji se odnose na stabilnost, funkcionalnost, trajnost i sigurnost odvijanja prometa. Podatke o izvršenom pregledu i obavljenim radovima, ophodarska služba obvezna je zapisati i na propisani način pohraniti te dostaviti županijskoj upravi za ceste. Poslovi ophodnje na cesti, uvjeti za uspostavu ophodnje, potrebno osoblje i oprema, provođenje mjera za zaštitu cesta i prometa te radovi, radnje i druge aktivnosti koje obavlja ophodar propisani su odredbama Pravilnika o ophodnji javnih cesta (Narodne novine 75/14 i 7/21). Prema odredbama navedenog Pravilnika, sve informacije o stanju i prohodnosti javne ceste kao i svi događaji uočeni na ophodarskoj dionici unose se u ophodarski dnevnik koji se vodi posebno za svaku ophodarsku dionicu.

Sastoje se od korica i niza pojedinačnih, uvezanih i numeriranih listova koji trebaju sadržavati naziv nadležnog upravitelja ceste, broj i opis ceste, nazine krajnjih točaka ophodarske dionice, ukupnu duljinu ophodarske dionice, ime i prezime ophodara, registrske oznake ophodarskog vozila, datum, sat početka i završetka ophodnje, opis utvrđenog stanja i prohodnosti ophodarske dionice, opis uočenih aktivnosti na ophodarskoj dionici, popis obavljenih radova redovitog održavanja, ime i prezime osobe i sat predaje obavijesti dežurnoj osobi u mjestu stalnog dežurstva te rubriku za upis ostalih zapažanja s prijedlogom mjera. U ophodarski dnevnik se unose i osnovni podaci o prometnim nesrećama koje su se dogodile u vrijeme ophodnje.

Prema odredbama Zakona o cestama, Ministarstvo obavlja inspekcijski nadzor nad javnim cestama putem inspekcije za ceste. Prilikom provedbe inspekcijskog nadzora inspektor za ceste nadzire radove redovitog i izvanrednog održavanja cesta, pregledava dokumentaciju za te radove i određuje mjere za otklanjanje nepravilnosti koje bi mogле prouzročiti pogoršanje stanja ceste ili ugroziti sigurnost prometa te provodi druge propisane mjere i radnje, o čemu donosi rješenje koje se dostavlja na provedbu upravitelju javne ceste.

Informiranje javnosti

U skladu s odredbama Zakona o ustanovama (Narodne novine 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19 i 151/22), županijske uprave za ceste, kao ustanove osnovane za trajno obavljanje djelatnosti od javnog interesa sukladno istom Zakonu, dužne su pravodobno i istinito informirati javnost o obavljanju djelatnosti za koju su osnovane. Jedan od načina informiranja su objave putem mrežnih stranica, na način i pod uvjetima propisanim Zakonom o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13, 85/15 i 69/22). Prema odredbama navedenog Zakona, tijela javne vlasti obvezna su na mrežnim stranicama na lako pretraživ način objavljivati zakone i ostale propise koji se odnose na njihovo područje rada, opće akte i odluke koje donose, godišnje planove, programe, strategije, upute, izvješća o radu, finansijska izvješća i druge odgovarajuće dokumente koji se odnose na područje rada tijela javne vlasti, informacije o javnim uslugama koje tijelo javne vlasti pruža, podatke o izvoru financiranja, proračun, finansijski plan ili drugi odgovarajući dokument kojim se utvrđuju prihodi i rashodi tijela javne vlasti te podatke i izvješća o izvršenju proračuna, finansijskog plana ili drugog odgovarajućeg dokumenta, informacije o dodijeljenim bespovratnim sredstvima, sponzorstvima, donacijama ili drugim pomoćima, uključujući popis korisnika i visinu iznosa, informacije o postupcima javne nabave, dokumentaciju potrebnu za nadmetanje, informacije o izvršavanju ugovora i druge informacije za koje postoji obveza objavljivanja sukladno zakonu kojim se uređuje javna nabava, obavijesti o raspisanim natječajima, dokumentaciju potrebnu za sudjelovanje u natječajnom postupku te obavijest o ishodu natječajnog postupka, informacije o unutarnjem ustrojstvu tijela javne vlasti, s imenima čelnika tijela i voditelja ustrojstvenih jedinica i njihovim podacima za kontakt, zaključke sa službenih sjednica tijela javne vlasti i službene dokumente usvojene na tim sjednicama te informacije o radu formalnih radnih tijela iz njihove nadležnosti na kojima se odlučuje o pravima i interesima korisnika, obavijest o načinu i uvjetima ostvarivanja prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija na vidljivu mjestu, s podacima za kontakt službenika za informiranje, potrebnim obrascima ili poveznicama na obrascce te visinom naknade za pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija, odgovore na najčešće postavljena pitanja, o načinu podnošenja upita građana i medija, kao i ostale informacije (vijesti, priopćenja za javnost), u svrhu informiranja javnosti o svom radu i izvršavanju obveza i ostvarivanju prava građana. Županijske uprave za ceste su navedene u popisu tijela javne vlasti objavljenom na mrežnim stranicama Vlade Republike Hrvatske te su obvezne objavljivati propisane dokumente i informacije na svojim mrežnim stranicama.

UPRAVLJANJE ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA NA PODRUČJU SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Odlukom Županijske skupštine iz ožujka 1997. osnovana je Uprava za ceste, kao pravna osoba za upravljanje, građenje, rekonstruiranje i održavanje županijskih i lokalnih cesta na području Županije. Upravom za ceste upravlja ravnatelj, kojeg bira i razrješava Upravno vijeće. Upravno vijeće ima pet članova. Četiri člana imenuje župan, a jedan član je predstavnik zaposlenika Uprave za ceste. Članovi Upravnog vijeća primaju naknadu čiju visinu utvrđuje župan. Odlukom župana iz studenoga 2014., mjesecna naknada predsjedniku Upravnog vijeća utvrđena je u netoiznosu od 265,45 eura, a članovima u netoiznosu od 199,08 eura. Uprava za ceste ima Stručno vijeće, kao stručno tijelo koje daje stručna mišljenja o građenju, rekonstrukciji i održavanju županijskih i lokalnih cesta, organizaciji rada i unaprjeđenju djelatnosti, a čine ga ravnatelj, voditelji organizacijskih jedinica i druge osobe koje imenuje ravnatelj. Organizacijske jedinice Uprave za ceste su: ured ravnatelja, služba za održavanje županijskih i lokalnih cesta, služba za građenje županijskih i lokalnih cesta te služba za opće poslove. Uprava za ceste je koncem 2023. imala 23 zaposlenika.

Prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta, na području Županije razvrstano je 116 županijskih cesta ukupne duljine 817,517 km i 166 lokalnih cesta ukupne duljine 865,248 km. Uprava za ceste upravlja županijskim i lokalnim cestama razvrstanima na području Županije te dijelovima međuzupanijskih županijskih i lokalnih cesta do granice Županije.

Evidencije o županijskim i lokalnim cestama

Prema odredbama članka 32. Zakona o cestama, upravitelji javnih cesta dužni su podatke iz svojih baza podataka o javnim cestama prenositi Hrvatskim cestama d.o.o., koje vode jedinstvenu bazu podataka o javnim cestama. Sadržaj, ustroj i način vođenja baze podataka utvrđen je Pravilnikom o sadržaju, ustroju i načinu vođenja baze podataka o javnim cestama i objektima na njima (Narodne novine 56/15).

Prema odredbama Pravilnika o sadržaju, ustroju i načinu vođenja baze podataka o javnim cestama i objektima na njima, baza podataka o javnim cestama je skup međusobno povezanih podataka, koji interakcijom omogućavaju pregled stanja javnih cesta i objekata na njima, sastavnih elemenata i prometa koji se po njima odvija, a koji se na odgovarajući način i pod određenim uvjetima koriste za potrebe upravljanja, građenja, održavanja, zaštite javnih cesta i prometa na njima te za potrebe službenih statistika, državnih upravnih tijela, međunarodnih organizacija i drugih pravnih i fizičkih osoba. Bazu podataka o javnim cestama čine Prostorna baza podataka, koja sadrži georeferencirane vektorske podatke o osima javnih cesta, jedinstveni adresni sustav javnih cesta i druge tematske GIS slojeve neophodne za prostorno analiziranje i prikazivanje, i Alfanumerička baza podataka, koja sadrži opisne, brojčane i grafičke tehničke podatke o cestama i objektima na njima. Prostorna baza podataka je temelj cjelokupne baze podataka o javnim cestama, gdje se na georeferencirane vektorske prostorne podatke o osima cesta vežu alfanumerički podaci o cestama, koristeći GIS tehnologiju i primjenjujući pravila i tehničke specifikacije jedinstvenog adresnog sustava, te se na taj način mogu prostorno locirati. Alfanumeričku bazu podataka čine propisani obvezni i preporučljivi tehnički podaci za pojedine skupine javnih cesta. Obvezni tehnički podaci moraju se redovito prikupljati i unositi u bazu, dok se preporučljivi tehnički podaci mogu prikupljati redovito ili samo za pojedine analize stanja cesta i objekata na njima, ovisno o potrebama.

Hrvatske ceste d.o.o. nadležne su za prikupljanje, obradu, ažuriranje, verifikaciju i održavanje podataka Prostorne baze podataka, a županijske uprave za ceste za prikupljanje, obradu, ažuriranje, verifikaciju i održavanje tehničkih podataka Alfanumeričke baze podataka za županijske i lokalne ceste kojima upravljaju. Hrvatske ceste d.o.o. osiguravaju tehničke i programske osnove za ustrojavanje, vođenje i korištenje baze podataka o javnim cestama te preuzimanje i unošenje podataka putem *web* aplikacije. Županijske uprave za ceste dužne su unositi podatke u Alfanumeričku bazu podataka o javnim cestama putem *web* aplikacije te su odgovorne za pravovremenost i točnost unesenih podataka, a unos podataka mogu obavljati ovlašteni djelatnici koji dobivaju jedinstveni identifikacijski broj i lozinku za prijavljivanje u bazu.

Za potrebe vođenja baze podataka o županijskim i lokalnim cestama kojima upravlja, Uprava za ceste zaključuje godišnje ugovore o korištenju i održavanju informacijskog sustava gospodarenja cestama, koji se sastoji od programske rješenja (Baza cestovnih podataka, Analiza videozapisa cesta, Praćenje redovitog održavanja cesta, Prostorni web-gis portal, upravljački portal i GPS2 Stac mobilna aplikacija). Ugovori su zaključeni s istim dobavljačem odabranim u postupcima jednostavne nabave. Ugovoren je pružanje stručne podrške prilikom rada s programskim rješenjima, otklanjanje prijavljenih grešaka, isporuka i implementacija novih programske rješenja, administracija instalirane baze podataka i drugih proizvoda te instalacija novih aplikacija u slučaju potrebe za optimalno funkcioniranje programske rješenja.

Godišnja naknada za pružanje navedenih usluga u 2022. i 2023. ugovoren je u iznosu od 12.741,38 eura, a obračunava se i plaća u jednakim mjesecnim iznosima.

Baza podataka o županijskim i lokalnim cestama, koju vodi Uprava za ceste, ažurira se jednom tjedno. U bazu podataka evidentiraju se svi radovi i zahvati za županijskim i lokalnim cestama te sve promjene u kategorizaciji prema odlukama o razvrstavanju javnih cesta koje se objavljaju Narodnim novinama. Prema obrazloženju Uprave za ceste, razmjena podataka s bazom podataka koje vodu Hrvatske ceste d.o.o. obavlja se godišnje periodično, pisanim putem, a u tijeku je priprema za integraciju baza podataka svih upravitelja javnih cesta preko mrežnih sučelja koja će omogućiti dnevnu razmjenu podataka između različitih baza podataka.

Prema odredbama članaka 123. i 124. Zakona o cestama, javne ceste se upisuju u zemljische knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao neotuđivo vlasništvo Republike Hrvatske, uz upis pravne osobe koja upravlja javnom cestom. Upis javnih cesta za koje je izrađena snimka izvedenog stanja i koje su evidentirane u katastru provodi zemljisnoknjizi sud po službenoj dužnosti na temelju Odluke o razvrstavanju javnih cesta i prijavnog lista sa snimkom izvedenog stanja, koje zemljisnoknjiznom судu dostavlja tijelo nadležno za katastar. Javne ceste koje nisu evidentirane u katastru ili nije evidentirano njihovo stvarno stanje, evidentiraju se u katastru na temelju Odluke o razvrstavanju javnih cesta, geodetskog elaborata izvedenog stanja javne ceste i rješenja nadležnog zemljisnoknjiznog suda o provedbi prijavnog lista. Prijavni list za prethodnu provedbu u zemljisnoj knjizi zemljisnoknjiznom судu po službenoj dužnosti dostavlja nadležni ured za katastar, na temelju pregledanog i potvrđenog geodetskog elaborata izvedenog stanja javne ceste snimljenog prema pravilima propisanim posebnim zakonom, koji pribavlja i tijelu nadležnom za katastar dostavlja pravna osoba koja upravlja javnim cestama.

Uprava za ceste vodi evidenciju o upisu županijskih i lokalnih cesta u zemljišne knjige iz koje je vidljivo za koje je županijske i lokalne ceste postupak upisa u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru dovršen te su upisane u zemljišne knjige i evidentirane u katastru kao javno dobro u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Republike Hrvatske, uz upis Uprave za ceste kao pravne osobe koja upravlja cestom. Prema podacima iz evidencije, Uprava za ceste poduzela je aktivnosti za evidentiranje u katastru i upis u zemljišne knjige 103 županijskih i 69 lokalnih cesta ukupne duljine 476,79 km, od čega su, do vremena obavljanja revizije (travanj 2024.), evidentirane u katastru i/ili upisane u zemljišne knjige 62 županijske ceste i 24 lokalne ceste, ukupne duljine 220,92 km. Evidencija sadrži podatke o katastarskim općinama, katastarskim česticama, datumu predaje predmeta nadležnom sudu te podatke o duljini pojedine ceste za županijske i lokalne ceste kojima Uprava za ceste upravlja. Prema obrazloženju Uprave za ceste u tijeku je izrada geodetskih elaborata izvedenog stanja te se do konca 2024. planira izrada elaborata za županijske i lokalne ceste ukupne duljine 120 km. Nadalje, navodi da se u dogovoru sa zemljišnoknjižnim odjelima i katastrom geodetski elaborati rade ravnomjerno po katastarskim općinama, vodeći računa da se na području istog suda ne podnese više elaborata za istu katastarsku općinu.

Prema podacima iz Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika, Uprava za ceste je izvanproračunski korisnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te je obveznik primjene proračunskog računovodstva, u skladu s odredbom članka 2. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 158/23).

Prema odredbama članaka 14. i 221. istog Pravilnika, obveznici primjene proračunskog računovodstva moraju osigurati računovodstvene podatke o dugotrajnoj nefinansijskoj imovini, po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) i s drugim potrebnim podacima, te na kraju svake poslovne godine provesti popis imovine i obveza radi svođenja njihovih postojećih knjigovodstvenih stanja na stvarna stanja utvrđena popisom.

Uprava za ceste vodi analitičku knjigovodstvenu evidenciju županijskih i lokalnih cesta kojima upravlja, po vrsti cesta te nabavnoj i otpisanoj vrijednosti, a svakoj cesti pridružen je identifikacijski (inventarski) broj pod kojim je evidentirana. Nabavna vrijednost 38 županijskih cesta iskazana je u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji koncem 2023. u iznosu od 831.272.170,45 eura, otpisana vrijednost u iznosu od 556.503.055,77 eura, a sadašnja vrijednost u iznosu od 274.769.114,68 eura. Nabavna vrijednost 214 lokalnih cesta iskazana je u iznosu od 853.826.685,58 eura, otpisana vrijednost u iznosu od 631.256.589,36 eura, a sadašnja vrijednost u iznosu od 222.570.096,22 eura.

Obavljen je godišnji popis imovine i obveza na kraju 2023. kojim su obuhvaćene sve županijske i lokalne ceste. Povjerenstvo za popis je, uvidom u popisnu listu županijskih i lokalnih cesta evidentiranih u glavnoj knjizi, usporedbom s Odlukom o razvrstavanju cesta (Narodne novine 59/23 i 97/23) i popisom cesta iz informacijskog sustava gospodarenja cestama (SUGOC), utvrdilo nepodudaranje u nazivu, duljini ceste te i samo postojanje pojedinih cesta u nadležnosti Uprave za ceste. Prema obrazloženju Uprave za ceste, u vrijeme obavljanja revizije (travanj 2024.), poduzete su aktivnosti radi usklađenja stvarnog stanja utvrđenim popisom s podacima u glavnoj knjizi, odnosno s podacima iz Odluke o razvrstavanju javnih cesta.

Financiranje upravljanja županijskim i lokalnim cestama

Prema odredbama Zakona o cestama, izvori sredstava za financiranje županijskih i lokalnih cesta su godišnja naknada za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, naknada za izvanredni prijevoz, naknada za prekomjernu uporabu javnih cesta, korisnička naknada, naknada za korištenje cestovnog zemljišta, naknada za obavljanje pratećih djelatnosti na javnoj cesti, naknada za financiranje građenja i održavanja javnih cesta, naknada za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti, sredstva državnog proračuna i ostali izvori.

U tablici broj 2 daju se podaci o planiranim i ostvarenim prihodima i rashodima Uprave za ceste u 2022. i 2023., prema podacima iz godišnjih finansijskih planova i godišnjih izvješća o izvršenju finansijskog plana, donesenih u skladu s propisima o proračunu, te godišnjih izvješća o poslovanju za 2022., odnosno 2023.

Tablica broj 2

Planirani i ostvareni prihodi i rashodi Uprave za ceste u 2022. i 2023., prema podacima iz godišnjih finansijskih planova, godišnjih izvješća o izvršenju finansijskog plana i godišnjih izvješća o poslovanju

u eurima

Redni broj	Opis	2022.				2023.			
		Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim prihodima ili rashodima (u %)	Planirano	Ostvareno	Indeks	Udjel ostvarenih u ukupnim prihodima ili rashodima (u %)
	1	2	3	4 (3/2*100)	5	6	7	8 (7/6*100)	9
1.	Prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta	19.454.509,25	19.856.449,65	102,1	99,9	21.885.000,00	22.408.719,74	102,4	100,0
1.1.	Naknade za ceste	17.344.216,60	17.175.041,40	99,0	86,4	18.430.000,00	19.067.784,74	111,0	85,1
1.1.1.	Godišnja naknada za uporabu javnih cesta	0,00	16.802.282,37	0,00	84,5	0,00	17.677.334,50	0,00	78,8
1.1.2.	Naknada za izvanredni prijevoz	0,00	5.587,23	0,00	0,0	0,00	1.974,48	0,00	0,0
1.1.3.	Naknada za korištenje cestovnog zemljišta	0,00	42.178,82	0,00	0,2	0,00	35.927,09	0,00	0,2
1.1.4.	Naknada za osnivanje prava služnosti i građenja na javnoj cesti	0,00	324.992,98	0,00	1,6	0,00	1.352.548,67	0,00	6,0
1.2.	Sredstva proračuna	2.110.292,65	2.681.408,25	127,1	13,5	3.455.000,00	3.340.935,00	96,7	14,9
2.	Drugi prihodi	1.327,23	24.314,68	1832,0	0,1	11.000,00	10.609,67	96,5	0,0
	Ukupno prihodi (1.+2.)	19.455.836,48	19.880.764,33	102,2	100,0	21.896.000,00	22.419.329,41	102,4	100,0
3.	Rashodi za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta	17.804.764,75	17.195.935,72	96,6	84,7	19.752.000,00	19.079.388,08	96,6	86,2
3.1.	Građenje i rekonstrukcija	6.141.084,35	6.076.793,35	99,0	29,9	6.845.500,00	6.188.550,24	90,4	28,0
3.2.	Redovito održavanje	8.096.091,31	8.133.315,95	100,5	40,0	8.400.000,00	8.729.678,93	103,9	39,4
3.3.	Izvanredno održavanje	3.567.589,09	2.985.826,42	83,7	14,7	4.506.500,00	4.161.158,91	92,3	18,8
4.	Drugi rashodi za upravljanje županijskim i lokalnim cestama	2.058.530,75	2.046.582,87	99,4	10,1	1.838.000,00	1.744.727,72	94,9	7,9
4.1.	Doznaka dijela prihoda od godišnje naknade za uporabu javnih cesta Gradu Splitu i Gradu Kaštela za financiranje nerazvrstanih cesta	796.336,85	845.002,99	106,1	4,2	850.000,00	888.180,38	104,5	4,0
4.2.	Naknade stanicama za tehnički pregled za obavljanje poslova naplate godišnje naknade za uporabu javnih cesta	273.408,98	274.577,82	100,4	1,4	300.000,00	305.757,71	101,9	1,4
4.3.	Naknada za uređenje voda	145.995,09	146.761,70	100,5	0,7	145.000,00	123.248,76	85,0	0,6
4.4.	Kapitalne pomoći trgovackim društvima u javnom sektoru	132.722,80	126.254,83	95,1	0,6	220.000,00	179.180,26	81,4	0,8
4.5.	Kapitalne pomoći jedinicama lokalne samouprave i uprave	710.067,03	653.985,53	92,1	3,2	323.000,00	248.360,61	81,5	1,1
5.	Rashodi Uprave za ceste	1.071.177,39	1.068.094,81	99,7	5,2	1.354.787,00	1.306.473,74	96,4	5,9
5.1.	Rashodi za zaposlene	692.746,70	713.750,29	103,0	3,5	773.100,00	804.660,45	104,8	3,6
5.2.	Materijalni rashodi	285.354,04	273.696,26	95,9	1,3	454.300,00	408.699,46	90,0	1,8
5.3.	Drugi rashodi Uprave za ceste	93.076,65	80.648,26	87,1	0,4	127.387,00	93.113,83	73,1	0,5
	Ukupno rashodi (3.+4.+5.)	20.934.472,89	20.310.613,40	97,0	100,0	22.944.787,00	22.130.589,54	96,5	100,0
	Višak prihoda	0,00	0,00	0,0	-	0,00	288.739,87	0,00	-
	Manjak prihoda	0,00	429.849,09	0,0	-	0,00	0,00	0,00	-
	Preneseni višak prihoda i primitaka iz prethodnog razdoblja	1.478.636,28	1.478.636,28	100,00	-	1.048.045,00	1.048.045,00	100,00	-
	Višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju	-	1.048.787,19	-	-	-	1.336.784,87	-	-

– Prihodi

Uprava za ceste je u 2022. i 2023. vrijednosno najznačajnije prihode za financiranje županijskih i lokalnih cesta ostvarila iz godišnje naknade za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji vozila te iz sredstava proračuna. Prema podacima Uprave za ceste, pribavljenima od Centra za vozila Hrvatske d.d., u 2022. su na području Županije registrirana 244 543 vozila, dok su u 2023. registrirana 257 064 vozila, što je 5,1 % više. Prihodi ostvareni iz godišnje naknade za uporabu javnih cesta u 2023. povećani su za 5,2 % u odnosu na 2022. Prihodi ostvareni iz sredstava proračuna odnose se na prihode iz državnog proračuna ostvarene u iznosu od 2.429.234,91 euro u 2022., odnosno u iznosu od 3.120.863,36 eura u 2023. i prihode iz proračuna jedinica lokalne samouprave ostvarene u iznosu od 252.173,34 eura u 2022., odnosno u iznosu od 220.071,64 eura u 2023.

Prihodi iz državnog proračuna odnose se na sredstva za održavanje, rekonstrukciju i građenje županijskih i lokalnih cesta koja su doznačena na temelju odluka Ministarstva o dodjeli sredstava županijskim upravama za ceste u 2022. odnosno u 2023. U skladu s odredbama odluka Ministarstva, sredstva su Upravi za ceste doznačena jednokratno, pri čemu su način podnošenja zahtjeva za isplatom, način i rokovi prijenosa i korištenja sredstava, nadzor nad korištenjem te način izvještavanja o korištenju sredstava uređeni ugovorima zaključenima između Ministarstva i Uprave za ceste pojedinačno za svaku odluku. U skladu sa zaključenim ugovorima, Uprava za ceste tromjesečnim i godišnjim izvještajima izvještava Ministarstvo o utrošku sredstava pojedinačno po svakoj odluci. Izvještaji sadrže podatke o utrošenim sredstvima u izvještajnom razdoblju te preslike sporazuma i ugovora s dobavljačima, ovjerenih obračunskih situacija o izvedenim radovima, računa za izvedene radove i nabavljene robe i usluge, potvrda o plaćanjima i drugih dokumenata.

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne samouprave ostvareni su u iznosu od 474.244,98 eura, od čega se 252.173,34 eura odnosi na 2022., a 222.071,64 eura na 2023. Ostvareni su na temelju sporazuma i ugovora koje je Uprava za ceste zaključila s četiri jedinice lokalne samouprave o sufinanciranju izgradnje i rekonstrukcije koje su iskazale interes za gradnju i rekonstrukciju pojedinih cesta na svom području. Sporazumi, odnosno ugovori sadrže odredbe o vrijednosti radova, udjelima ugovornih strana u zajedničkom financiranju, duljini i dionicama županijskih i lokalnih cesta na kojima će se radovi obavljati, vrsti radova koji će se obavljati, planiranom vremenu obavljanja radova, načinu i rokovima uplate ugovorenih sredstava Upravi za ceste, jamstvu uplate sredstava i druge odredbe kojima su utvrđeni međusobni odnosi između ugovornih strana.

Ostali, vrijednosno manje značajni, prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta ostvareni su iz naknade za izvanredni prijevoz, naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti.

Prihodi iz naknade za izvanredni prijevoz ostvareni su u skladu s odredbama članka 46. Zakona o cestama, prema kojima se na javnoj cesti, iznimno od odredbe kojom je propisano da vozila u prometu na javnoj cesti, sama ili zajedno s teretom, moraju udovoljavati propisanim uvjetima za pojedine vrste vozila u pogledu dimenzija, ukupne mase i osovinskog opterećenja, može obaviti izvanredni prijevoz, na temelju dozvole za izvanredni prijevoz kojom se utvrđuju uvjeti i način obavljanja izvanrednog prijevoza te iznos i način plaćanja naknade i drugih troškova izvanrednog prijevoza. Dozvolu za izvanredni prijevoz izdaje pravna osoba koja upravlja javnom cestom, a ako se izvanredni prijevoz obavlja na više javnih cesta, dozvolu izdaju Hrvatske ceste d.o.o.

O izdanim dozvolama za izvanredni prijevoz moraju se obavijestiti ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, inspekциja za ceste i pravna osoba koja upravlja javnom cestom po kojoj se obavlja izvanredni prijevoz. Uvjeti i način obavljanja izvanrednog prijevoza, uvjeti i postupak za izdavanje dozvole za izvanredni prijevoz te mjerila za izračun naknade za izvanredni prijevoz propisani su odredbama Pravilnika o izvanrednom prijevozu. Prema odredbi članka 14. navedenog Pravilnika, upravitelji javnih cesta poslove izdavanja dozvola mogu povjeriti Hrvatskim cestama d.o.o. pri čemu zadržavaju pravo na utvrđenu naknadu za izvanredni prijevoz.

Uprava za ceste je poslove izdavanja dozvola za izvanredni prijevoz povjerila Hrvatskim cestama d.o.o., koje su je mjesечно izvještavale o naplaćenim naknadama na temelju izdanih dozvola za izvanredni prijevoz, iz kojih su ostvareni prihodi u 2022. i 2023.

Prihodi iz naknade za korištenje cestovnog zemljišta ostvareni su u skladu s odredbama članka 73. Zakona o cestama, prema kojima su svi korisnici cestovnog zemljišta za građenje pratećih uslužnih objekata na javnoj cesti i obavljanje pratećih djelatnosti ugostiteljstva, trgovine, usluga opskrbe gorivom, servisnih usluga i slično, obavljanje navedenih djelatnosti u već izgrađenim objektima, kao i korištenje samih površina cestovnog zemljišta za gospodarske djelatnosti, radi pružanja usluga korisnicima javne ceste, dužni plaćati naknadu za pravo korištenja cestovnog zemljišta na javnoj cesti, koje nastaje sklapanjem ugovora između pravne osobe koja upravlja javnom cestom i korisnika cestovnog zemljišta. Uvjeti i način korištenja cestovnog zemljišta, visina naknade za korištenje cestovnog zemljišta i naknade za obavljanje pratećih djelatnosti, postupak povjeravanja cestovnog zemljišta i pratećih uslužnih objekata na javnoj cesti na korištenje te prava i obveze u vezi s korištenjem cestovnog zemljišta i pratećih uslužnih objekata na javnoj cesti radi obavljanja pratećih djelatnosti propisani su odredbama Pravilnika o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnoj cesti. Prema odredbama navedenog Pravilnika, korištenje cestovnog zemljišta povjerava se korisnicima javnim nadmetanjem. Iznimno se korištenje cestovnog zemljišta može povjeriti izravnim ugovaranjem ako u prethodno provedena dva javna nadmetanja nije pristigla niti jedna prihvatljiva ponuda te za postavljanje reklama, izgradnju parkirališta, postavljanje jednostavne građevine, primjerice kioska ili druge građevine gotove konstrukcije i u drugim propisanim slučajevima.

Uprava za ceste je s korisnicima cestovnog zemljišta zaključila dva ugovora za korištenje parkirališta na temelju kojih su ostvareni prihodi u 2022. i 2023. Korištenje cestovnog zemljišta povjeroeno je korisnicima izravnim ugovaranjem, a ugovorima su utvrđeni predmet i rok važenja ugovora, visina, uvjeti i način plaćanja naknade te druga prava i obveze ugovornih strana.

S jednim korisnikom ugovor je zaključen u 1998., s mogućnošću zaključenja novog ugovora ili dodatka ugovora. U siječnju 2018. zaključen je dodatak ugovora kojim su se naknade za korištenje cestovnog zemljišta uskladile s odredbama Pravilnika o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnoj cesti. S drugim korisnikom (jedinica lokalne samouprave) zaključen je u travnju 2008. ugovor o korištenju javne ceste za obavljanje djelatnosti parkinga. Ugovorena naknada u iznosu od 18.750,00 kn nije uskladena s odredbama Pravilnika o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnoj cesti. Prema obrazloženju Uprave za ceste, s korisnikom su u više navrata pokušavali dogоворити novi način naplate naknade odnosno regulirati međusobne odnose. Izrađene i dostavljene prijedloge korisnik nije prihvatio, a glavni argument je, između ostalog, bio i da predmetno zemljište nije evidentirano kao javna cesta. Uprava za ceste je, u međuvremenu, evidentirala predmetno zemljište kao javnu cestu, ali je korisnik zatražio prekategorizaciju predmetne javne ceste u nerazvrstanu.

Prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta koju je donijelo Ministarstvo u srpnju 2024. predmetna cesta više nije razvrstana kao javna cesta.

Najveći dio prihoda iskazan u okviru prihoda iz naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti u 2022. i 2023., u iznosu od 1.677.454,43 eura, odnosi se na prihode ostvarene na temelju odredbe članka 86. Zakona o cestama, kojom je propisano da se za korištenje javnih cesta na temelju prava služnosti, prava građenja, prava puta ili nekog drugog sličnog prava za komunalne, vodne, energetske građevine, kao i građevine elektroničkih komunikacija i povezane opreme plaća naknada u visini određenoj Odlukom o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti. Navedenom Odlukom propisano je da se visina naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti, koju plaća investitor vodnih građevina, sukladno posebnom propisu, energetskih građevina te građevina elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme na javnoj cesti, odnosno osoba koja je na temelju posebnog zakona ovlaštena upravljati tim građevinama i infrastrukturom, utvrđuje u godišnjem iznosu od 2,10 kn/m² (0,28 eura/m²) za polaganje vodovodnih, toplovodnih, parovodnih i kanalizacijskih vodova, odnosno u iznosu od 2,40 kn/m² (0,32 eura/m²) za polaganje produktovoda, plinovoda i naftovoda, za postavljanje elektroničke komunikacijske kabelske kanalizacije, vodova koji se postavljaju izvan kabelske kanalizacije i stupova nadzemne komunikacijske mreže i vodova integrirane infrastrukture kabelskih električnih vodova te za polaganje kabelskih električnih vodova i stupova zračne mreže ili javne rasvjete. Osnivanje prava služnosti, prava građenja ili drugog sličnog prava na javnoj cesti utvrđuje se ugovorom između upravitelja javne ceste i korisnika prava. Uprava za ceste je tijekom 2022. i 2023. je zaključila ugovore s korisnicima prava služnosti na županijskim i lokalnim cestama radi polaganja vodovodnih, kanalizacijskih i kabelskih električnih vodova. Ugovorene godišnje naknade s korisnicima prava služnosti utvrđene su u skladu s odredbama Odluke o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti.

Najznačajniji dio prihoda iskazan u okviru prihoda iz naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti u 2022. i 2023., u iznosu od 1.590.214,62 eura, odnosi se na prihode od infrastrukturnog operatora (Hrvatski telekom d.d.) za korištenje županijskih i lokalnih cesta i cestovnog zemljišta na kojem se nalazi njegova elektronička komunikacijska infrastruktura.

Infrastrukturni operator je naknadu za korištenje županijskih i lokalnih cesta plaćao na temelju ugovora o osnivanju prava služnosti na županijskim i lokalnim cestama zaključenog s Upravom za ceste u prosincu 2013. i dodatka ugovora iz srpnja 2017., s trajanjem na neodređeno vrijeme, odnosno dok je elektronička komunikacijska infrastruktura i povezana oprema u funkciji zbog koje je izgrađena. Navedeni ugovor i dodatak ugovora zaključeni su na temelju odredbi Zakona o cestama i Odluke o visini naknade za osnivanje prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti, kojima je visina godišnje naknade određena u iznosu od 2,40 kn/m² (0,32 eura/m²) površine služnosti.

Uprava za ceste je navedeni ugovor i dodatak ugovoru otkazala u rujnu 2018. dostavljanjem izjave o otkazivanju infrastrukturnom operatoru, koji otkazivanje nije prihvatio te je nadležnom sudu podnio tužbu sa zahtjevom da se utvrdi da je otkazivanje neosnovano i bez pravnog učinka.

Prvostupanjski sud je tužbeni zahtjev prihvatio, na što je Uprava za ceste podnijela žalbu, koju je drugostupanjski sud odbio te u prosincu 2022. potvrdio presudu prvostupanjskog suda kojom je utvrđeno da je otkazivanje ugovora iz listopada 2013., s dodatkom iz ožujka 2015., neosnovano i bez pravnog učinka, čime je navedeni ugovor održan na snazi.

Uprava za ceste je u srpnju 2018. podnijela zahtjev Hrvatskoj regulatornoj agenciji za mrežne djelatnosti (dalje u tekstu: HAKOM) za utvrđivanje infrastrukturnog operatora i njegove obveze plaćanja naknade za pravo puta na županijskim i lokalnim cestama u nadležnosti Uprave za ceste. HAKOM je u listopadu 2018. donio rješenje kojim je, između ostalog, utvrđen infrastrukturni operator, njegovo pravo puta na županijskim i lokalnim cestama i obveza plaćanja godišnje naknade za pravo puta, na temelju odredbi Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17), koji je bio na snazi do srpnja 2022., prema kojima se za gradnju, održavanje, razvoj i korištenje elektroničke komunikacijske mreže i elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme na općem dobru te na nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih pravnih i fizičkih osoba plaća naknada za pravo puta, čija je visina i način obračuna propisan Pravilnikom o potvrdi i naknadi za pravo puta (Narodne novine 152/11, 151/14 i 95/17). Navedenim Pravilnikom visina godišnje naknade za pravo puta za korištenje cesta određena je u iznosu od 8,00 kn/m² (1,06 eura/m²) površine koja se koristi za pristup, postavljanje, korištenje, popravljanje i održavanje elektroničke komunikacijske infrastrukture, a koja se utvrđuje na način propisan istim Pravilnikom. Primjenom odredbi Zakona o elektroničkim komunikacijama i Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta, infrastrukturnom operatoru je rješenjem HAKOM-a utvrđena obveza plaćanja godišnje naknade za pravo puta za korištenje županijskih i lokalnih cesta u iznosu od 924.390,26 eura, počevši od 12. rujna 2018. Infrastrukturni operator je podmirio obvezu za 2018., 2019. i 2020.

Infrastrukturni operator u 2021., 2022. i 2023. nije podmirio obvezu prema rješenju HAKOM-a, već na temelju Ugovora o osnivanju prava služnosti iz 2013., odnosno dodataka ugovoru iz srpnja 2017. koji su, na temelju presude nadležnog suda, održani na snazi. Za navedeno razdoblje uplaćeno je ukupno 914.207,18 eura.

Uprava za ceste je, radi nepodmirenja obveze infrastrukturnog operatera za 2022. i 2023. prema rješenju HAKOM-a, podnijela prijedloge za ovrhu nadležnom općinskom sudu, koji je donio rješenja o ovrsi na temelju kojih je Uprava za ceste u 2023. naplatila 1.907.109,04 eura. Nadležni županijski sudovi donijeli su rješenja kojima su ukinuta rješenja o ovrsi na temelju žalbe ovršenika (infrastrukturnog operatera). Uprava za ceste je u 2023. izvršila povrat sredstava u iznosu od 941.336,96 eura te u 2024. u iznosu od 965.772,08 eura.

Drugi prihodi odnose se na prihode od kazni, kamate te na druge nespomenute prihode.

- Rashodi

Uprava za ceste je u 2022. i 2023. vrijednosno najznačajnije rashode ostvarila za građenje i rekonstrukciju te redovito i izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta. Navedeni rashodi čine 84,7 % ukupnih rashoda u 2022., odnosno 86,2 % u 2023. Slijede drugi rashodi za upravljanje županijskim i lokalnim cestama, koji čine 10,1 % ukupnih rashoda u 2022., odnosno 7,9 % u 2023., te rashodi za funkcioniranje Uprave za ceste, koji čine 5,3 % ukupnih rashoda u 2022., odnosno 5,9 % u 2023.

Vrijednosno najznačajniji rashodi u okviru drugih rashoda za upravljanje županijskim i lokalnim cestama odnose se na doznake dijela prihoda od godišnje naknade za uporabu javnih cesta Gradu Splitu i Gradu Kaštelima za financiranje nerazvrstanih cesta na njegovom području.

Izvršene su na temelju odredaba članaka 98. i 108. Zakona o cestama, prema kojima se sredstva za građenje, rekonstrukciju i održavanje nerazvrstanih cesta na području gradova koji su sjedišta županija, a koje su bile razvrstane u javne ceste Odlukom o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste (Narodne novine 54/08, 122/08, 13/09, 104/09 i 17/10), osiguravaju dijelom iz godišnje naknade za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, proporcionalno udjelu duljine nerazvrstanih cesta na području grada u ukupnoj duljini županijskih i lokalnih cesta na području županije.

Sredstva su doznačena prema mjerilima propisanim odredbom članka 8. Pravilnika o naplati godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, prema kojoj udjel duljine nerazvrstanih cesta na području Grada Splita u ukupnoj duljini županijskih i lokalnih cesta na području Županije iznosi 3,1 %, odnosno na području Grada Kaštela 1,8 %.

Naknade stanicama za tehnički pregled za obavljanje poslova naplate godišnje naknade za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, isplaćene su na temelju ugovora zaključenih sa stanicama za tehnički pregled. Prema odredbi članka 5. Pravilnika o naplati godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, pravne osobe u čijem su sastavu stanice za tehnički pregled vozila i županijske uprave za ceste dužne su sklopiti ugovor kojim će se regulirati uplata sredstava godišnje naknade za uporabu javnih cesta na račun županijske uprave za ceste, izdavanje potvrda o obračunatoj i naplaćenoj godišnjoj naknadi, vođenje evidencije o obračunanoj godišnjoj naknadi i obavljanju drugih poslova u vezi s naplatom. Uprava za ceste s pravnim osobama u čijem su sastavu stanice za tehnički pregled vozila zaključuje ugovore na vrijeme od dvije godine. U vrijeme obavljanja revizije (svibanj 2024.) na snazi su bili ugovori zaključeni za razdoblje od srpnja 2022. do lipnja 2024. Naknada za obavljanje poslova u vezi s naplatom godišnje naknade za uporabu javnih cesta ugovorenja je u iznosu od 1,00 euro po registriranom vozilu. Ugovoren je i jamstvo za učinkovito obavljanje poslova naplate u obliku zadužnice na iznos u visini 10 % uprihođenog iznosa godišnje naknade u prethodnoj godini, koju su se pravne osobe obvezale dostaviti Upravi za ceste. Za isto razdoblje Uprava za ceste zaključila je i ugovor s Centrom za vozila Hrvatske d.d. o obavljanju poslova elektroničke obrade podataka u vezi s naplatom godišnje naknade, uz naknadu u iznosu od 0,25 eura po registriranom vozilu.

Naknada za uređenje voda plaćena je na temelju rješenja o obračunu naknade koja donose Hrvatske vode, u skladu s odredbama Zakona o financiranju vodnoga gospodarstva (Narodne novine 153/09, 90/11, 56/13, 154/14, 119/15, 120/16, 127/17, 66/19 i 36/24) prema kojima su vlasnici ili drugi zakoniti posjednici nekretnine, osim poljoprivrednog zemljišta, obveznici plaćanja naknade za uređenje voda, obračunavaju je i naplaćuju Hrvatske vode u visini koju je Uredbom o visini naknade za uređenje voda (Narodne novine 82/10 i 108/13) propisala Vlada Republike Hrvatske, a osnovica za obračun naknade je četvorni metar nekretnine za koju se naknada plaća. Prema obavijestima i uplatnicama Hrvatskih voda i podacima iz evidencije Uprave za ceste o obračunu naknade, godišnja naknada za uređenje voda za 2022. i 2023. obračunana je za 9.124.500,00 m² županijskih i lokalnih cesta, u iznosu od 97.081,43 eura, u skladu s odredbama Uredbe o visini naknade za uređenje voda.

Vrijednosno najznačajniji rashodi u okviru rashoda za funkcioniranje Uprave za ceste su rashodi za zaposlene, unutar kojih su iskazani rashodi za brutoplaće koji su u 2022. ostvareni u iznosu od 585.147,44 eura, a u 2023. u iznosu od 658.026,17 eura ili 2.384,15 eura prosječno mjesečno po zaposleniku. Plaće zaposlenika Uprave za ceste isplaćuju se na temelju pravilnika, koji donosi Upravno vijeće Uprave za ceste.

Prema odredbama navedenog pravilnika, plaću čini osnovna plaća na temelju složenosti i opsega poslova radnog mjesa uvećana za 0,5 % za svaku navršenu godinu radnog staža. Osnovna plaća utvrđuje se umnoškom koeficijenta složenosti poslova radnog mjesa i osnovice za izračun plaće, koju je utvrdio ravnatelj odlukama iz svibnja 2015., rujna 2023. i ožujka 2024.

Planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta

Prema odredbama Zakona o cestama, planski temelj za upravljanje županijskim i lokalnim cestama, kao dijelom mreže javnih cesta u Republici Hrvatskoj, je Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030., kojom su utvrđeni ciljevi i plan razvijanja županijskih i lokalnih te drugih javnih cesta u Republici Hrvatskoj. U skladu sa Strategijom, Vlada Republike Hrvatske donosi program građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od četiri godine. Posljednje četverogodišnje razdoblje za koje je navedeni program donesen je razdoblje od 2017. do 2020. Prioritet u građenju i održavanju županijskih i lokalnih te drugih javnih cesta i potreba njihova razvijanja utvrđena Strategijom mora se temeljiti na prostornim, prometnim, tehničkim, ekološkim, demografskim i gospodarskim analizama, s gospodarski opravdanim prometno-tehničkim rješenjima radi povećanja sigurnosti, kapaciteta i protočnosti prometa.

Uprava za ceste redovitim pregledima županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata na svom području prati njihovo stanje te provodi potrebne analize radi utvrđivanja prioriteta u planiranju i provedbi programa građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, u okviru raspoloživih finansijskih sredstava. Ocjena stanja kolnika i općenitog stanja kolnika je jedan od osnovnih kriterija za uvrštavanje pojedine ceste u planove održavanja, građenje odnosno rekonstrukcije. Nadalje, kriteriji su i procjene stručnih službi i Stručnog vijeća na temelju neposrednog opažanja,obilazaka, pregleda i očevida s raznim tijelima (policija, inspekcija cestovnog prometa i cesta), zahtjeva Županije, jedinica lokalne samouprave, građana i mjesnih odbora, zahtjeva upravitelja državnih cesta ili upravitelja nerazvrstanih cesta za uređenje međusobnih raskrižja te zahtjeva upravitelja druge infrastrukture koji u županijske i lokalne ceste ugrađuju svoju infrastrukturu (voda, kanalizacija, struja, plin, optički kabel) te planovi i projekti Županije, odnosno jedinica lokalne samouprave.

Sve dostavljene zahtjeve analizira Stručno vijeće i kolegij (koji vodi ravnatelj) te predlažu plan Upravnog vijeću, koji nakon rasprave, dostavljaju plan Županijskoj skupštini na usvajanje.

– Planiranje

Prema odredbama članka 22. Zakona o cestama, program građenja i održavanja javnih cesta Vlade Republike Hrvatske, u dijelu koji se odnosi na županijske i lokalne ceste, ostvaruje se godišnjim planovima građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta, koje donose županijske uprave za ceste.

Uprava za ceste donijela je u studenome 2021. i 2022. godišnje planove građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta za 2022. i 2023.

Plan za 2022. mijenjan je i dopunjavan u travnju i studenome 2022., a plan za 2023. u studenome 2023. zbog uravnoteženja planiranih rashoda s prihodima planiranim godišnjim finansijskim planovima i njihovim izmjenama i dopunama.

U tablici broj 3 daju se podaci o rashodima za ostvarivanje programa građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije u 2022. i 2023., prema podacima iz godišnjih planova građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta te godišnjih izvješća o poslovanju Uprave za ceste za 2022., odnosno 2023.

Tablica broj 3

Planirani i ostvareni rashodi za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta u 2022. i 2023., prema podacima iz godišnjih planova građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta te godišnjih izvješća o poslovanju Uprave za ceste

u eurima

Redni broj	Opis	2022.				2023.				Udjel ostvarenih u ukupnim rashodima (u %)
		Planirano	Ostvareno	Indeks		Planirano	Ostvareno	Indeks		
1	2	3	4 (3/2*100)	5	6	7	8 (7/6*100)	9		
1.	Građenje i rekonstrukcija županijskih i lokalnih cesta	6.141.084,35	6.076.793,35	99,0	35,3	6.845.500,00	6.188.550,24	90,4	32,4	
1.1.	Građenje	1.984.205,99	2.008.804,76	101,2	11,7	1.052.000,00	1.067.374,77	101,5	55,6	
1.2.	Rekonstrukcija	4.143.606,08	4.025.907,33	97,2	23,4	5.643.500,00	4.959.042,37	87,9	26,0	
1.3.	Izrada projektne dokumentacije i upis u katastar i zemljišne knjige	13.272,28	42.081,26	317,1	0,2	150.000,00	162.133,10	108,1	0,8	
2.	Redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta	8.096.091,31	8.133.315,95	100,5	47,3	8.400.000,00	8.729.678,93	103,9	45,8	
2.1.	Nadzor i pregled cesta i objekata	0,00	384.094,37	0,00	2,2	0,00	399.211,87	0,00	2,1	
2.2.	Održavanje prometnih površina	0,00	1.521.894,35	0,00	8,9	0,00	1.505.598,70	0,00	7,9	
2.3.	Održavanje bankina	0,00	574.259,07	0,00	3,3	0,00	868.678,04	0,00	4,6	
2.4.	Održavanje pokosa	0,00	85.141,68	0,00	0,5	0,00	104.146,75	0,00	0,5	
2.5.	Održavanje sustava odvodnje	0,00	269.792,55	0,00	1,6	0,00	340.705,52	0,00	1,8	
2.6.	Održavanje prometne signalizacije i opreme	0,00	672.879,42	0,00	3,9	0,00	677.173,75	0,00	3,5	
2.7.	Održavanje vegetacije	0,00	943.626,52	0,00	5,5	0,00	994.007,44	0,00	5,2	
2.8.	Održavanje cestovnih objekata	0,00	316.371,09	0,00	1,8	0,00	147.487,75	0,00	0,8	
2.9.	Održavanje sustava, instalacije, uređaja i opreme na cestama i objektima	0,00	122.074,06	0,00	0,7	0,00	43.300,40	0,00	0,2	
2.10.	Zimska služba	0,00	630.471,83	0,00	3,7	0,00	618.901,24	0,00	3,2	
2.11.	Ostali radovi, troškovi i usluge	0,00	130.804,70	0,00	0,8	0,00	140.578,13	0,00	0,7	
2.12.	Porez na dodanu vrijednost	0,00	1.412.852,41	0,00	8,2	0,00	1.459.947,40	0,00	7,7	
2.13.	Troškovi povećanja jediničnih cijena radova po ugovoru (klizna skala)	0,00	1.069.053,90	0,00	6,2	0,00	1.429.941,94	0,00	7,5	
3.	Izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta	3.567.589,09	2.985.826,40	83,7	17,4	4.506.500,00	4.161.158,91	92,3	21,8	
3.1.	Radovi na županijskim i lokalnim cestama	3.432.211,83	2.875.364,55	83,8	16,7	4.261.500,00	3.830.717,82	20,1	20,1	
3.2.	Radovi na mostovima	53.089,12	30.526,25	57,5	0,2	150.000,00	180.423,70	120,3	0,9	
3.3.	Izrada projekata	66.361,40	63.179,37	95,2	0,4	70.000,00	125.622,83	0,9	0,7	
3.4.	Izrada baze podataka	15.926,74	16.756,23	105,2	0,1	25.000,00	24.394,56	97,6	0,1	
Sveukupno 1+2+3		17.804.764,75	17.195.935,70	96,6	100,0	19.752.000,00	19.079.388,08	90,7	100,0	

Vrijednosno najznačajniji rashodi za ostvarivanje programa građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije odnose se na rashode za redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta. Slijede rashodi za građenje i rekonstrukciju te rashodi za izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta.

Rashodi za redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta planirani su u programu redovitog održavanja u zbirnom iznosu, a nisu planirani po pojedinim aktivnostima.

Državni ured za reviziju preporučuje rashode za redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta planirati po aktivnostima.

– Građenje i rekonstrukcija

Rashodi za građenje i rekonstrukciju županijskih i lokalnih cesta u 2022. i 2023. ostvareni su u iznosu od 12.265.344,59 eura. Građenje i rekonstrukcija županijskih cesta sufinancirano je dijelom sredstvima Europske unije iz Kohezijskog fonda u iznosu 3.518.877,02 eura. Odnosi se na rekonstrukciju županijske ceste ŽC 6133 (pristupna cesta luka Soline, Trogir) u iznosu 2.017.435,46 eura, rekonstrukciju županijske ceste ŽC 6161, (poddionica faze 3 – Supetar – Pučšća) u iznosu 1.015.746,95 eura i izgradnju pristupne ceste luka Stomorska – obilaznica Stomorska u iznosu 1.469.923,79 eura. Izvođenje radova na izgradnji spomenutih cesta povjeroeno je izvoditeljima odabranima u otvorenim postupcima javne nabave, tijekom kojih je utvrđeno da su odabrani izvoditelji registrirani, specijalizirani i opremljeni za poslove koji su im povjereni, o čemu su sastavljeni zapisnici. Radovi su ugovoreni u skladu s ponudama, a izvedeni su u skladu s ugovorima. Obavljanje usluga stručnog nadzora nad izvođenjem navedenih radova povjeroeno je izvoditeljima odabranim u postupcima jednostavne nabave. Radovi i usluge plaćeni su na temelju obračunskih situacija za izvedene radove koje je ovjerio nadzorni inženjer te računa ispostavljenih za obavljene usluge.

Rashodi za izradu projektne dokumentacije i druge pripremne radove za potrebe rekonstrukcije županijskih i lokalnih cesta ostvareni u 2022. i 2023. u iznosu od 204.214,36 eura odnose se na troškove pripreme i izrade projektne i tehničke dokumentacije, pribavljanja lokacijskih i građevinskih dozvola, postupaka izvlaštenja zemljišta, vještačenja i druge troškove za potrebe rekonstrukcije županijskih i lokalnih cesta te na troškove upisa cesta u katastar i zemljišne knjige.

– Redovito održavanje

Prema odredbama članka 33. Zakona o cestama, pravna osoba koja upravlja javnom cestom radove redovitog održavanja javnih cesta može ustupiti za razdoblje od četiri godine. U vrijeme obavljanja revizije (svibanj 2024.) na snazi je bio okvirni sporazum za ustupanje radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije od 1. srpnja 2021. do 30 lipnja 2025., zaključen između Uprave za ceste i izvoditelja radova redovitog održavanja odabranog u otvorenom postupku javne nabave. Odabrani izvoditelj je trgovačko društvo u većinskom vlasništvu Županije i bio je jedini ponuditelj u provedenom postupku nabave procijenjene vrijednosti u iznosu od 33.180.702,10 eura, u kojemu je utvrđeno da je registriran, specijaliziran i opremljen za poslove koji su mu povjereni, o čemu je sastavljen zapisnik. Okvirnim sporazumom utvrđeni su uvjeti za zaključivanje godišnjih ugovora o izvođenju radova redovitog održavanja, prema ponudbenom troškovniku kojim je vrijednost radova za navedeno četverogodišnje razdoblje utvrđena u ukupnom iznosu od 31.587.850,85 eura.

Jedinične cijene radova ugovorene godišnjim ugovorima moraju odgovarati cijenama navedenim u troškovniku, a mogu se mijenjati, nakon isteka prve godine važenja okvirnog sporazuma, ako se cijene elemenata na temelju kojih je određena jedinična cijena povećaju ili smanje za više od 5,0 %, i to za razliku iznad navedenog postotka. U slučaju povećanja cijene, Uprava za ceste količinu radova može smanjiti za iznos troška povećanja cijene, kako bi se osigurala dostaost raspoloživih godišnjih sredstava za financiranje ugovorenih radova.

Obavljeni radovi plaćaju se na temelju mjesecnih obračunskih situacija, a razlika između ugovorene i izmijenjene cijene radova na temelju posebno ispostavljenog računa i obračuna troška povećanja cijene po formulii utvrđenoj okvirnim sporazumom i godišnjim ugovorima, na temelju podataka o cijenama radova i drugim gospodarskim pokazateljima pribavljenima od Državnog zavoda za statistiku. Okvirnim sporazumom utvrđeno je i jamstvo izvoditelja za uredno ispunjenje ugovora te novčana kazna koju je dužan platiti u slučaju prekoračenja utvrđenih rokova izvođenja radova.

Na temelju okvirnog sporazuma za razdoblje od 1. srpnja 2021. do 30 lipnja 2025. zaključeni su godišnji ugovori o izvođenju radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta od 1. ožujka do 31. prosinca 2022., odnosno od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. Vrijednost radova za 2022. ugovorena je u iznosu od 6.437.056,21 euro, a za 2023. u iznosu od 7.300.000,00 eura. Jedinične cijene radova ugovorene godišnjim ugovorima odgovaraju cijenama navedenim u troškovniku iz okvirnog sporazuma. Rashodi za redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta u 2022. ostvareni su u iznosu od 8.133.315,95 eura, a u 2023. u iznosu od 8.729.678,93 eura, što je više od vrijednosti radova ugovorenih godišnjim ugovorom o izvođenju radova redovitog održavanja zbog primjene ugovorene klizne skale cijena. Podaci o jediničnim cijenama radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije po pojedinim poslovima redovitog održavanja, ugovoreni okvirnim sporazumom i godišnjim ugovorima koji su bili na snazi siječnja 2022. do prosinca 2023., dani su u Prilogu 1.

Ugovoreni radovi redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta u 2022. i 2023. obavljeni su u skladu s mjesecnim operativnim programima održavanja, kojima su utvrđeni vrijeme i raspored izvođenja pojedinih radova, njihov opseg, tehnološki postupak i rok izvršenja. Plaćanja obavljenih radova izvršena su na temelju mjesecnih obračuna izvedenih radova ovjerenih potpisom zaposlenika Uprave za ceste, nadležnog za nadziranje radova redovitog održavanje. Pregledom obračuna izvedenih radova u svibnju i listopadu 2022. te svibnju i listopadu 2023. utvrđeno je da su cijene izvedenih radova obračunane po ugovorenim jediničnim cijenama. Rashodi za troškove povećanja jediničnih cijena radova za više od 5,0 % odnose se na primjenu odredbi o povećanju cijena radova redovitog održavanja iz okvirnog sporazuma i godišnjih ugovora, prema kojima se povećanje jediničnih cijena pojedinih radova za više od 5 % utvrđuje, po zahtjevu izvoditelja radova, na temelju podataka prikupljenih od Državnog zavoda za statistiku.

Redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta u zimskom razdoblju provedeno je u skladu s izvedbenim programima zimske službe koje je Uprava za ceste donijela na prijedlog izvođača radova redovitog održavanja cesta. Izvedbeni programi zimske službe koji se odnose na zimska razdoblja u 2022. i 2023. sadrže sve propisane elemente za njihovu provedbu.

Tako su, u skladu s odredbama Pravilnika o održavanju cesta, izvedbenim programima zimske službe utvrđeni organizacijska shema ustroja, nadležnosti i odgovornosti izvođača zimske službe; raspored mjesta stalne pripravnosti; karta cestovne mreže s označenim razinama prednosti i polaznim i završnim točkama djelovanja zimske službe; raspored mehanizacije, opreme, materijala za posipanje cesta i radne snage potrebne za izvođenje planiranih radova; raspored dežurstva, obvezne prisutnosti, stupnjevi pripravnosti i raspored radnih skupina; nacrt posipanja protiv poledice i uklanjanja snijega; mjesta i način isključivanja pojedinih vrsta vozila u zimskim uvjetima te način prikupljanja podataka i shema obaveštavanja o stanju i prohodnosti cesta.

U skladu s odredbama Pravilnika o održavanju cesta, nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata tijekom 2022. i 2023. obavljen je putem redovitih sezonskih i izvanrednih pregleda, koje je obavljala Uprave za ceste i putem ophodarske službe, koju je obavljao izvođač radova redovitog održavanja cesta.

Redoviti sezonski pregledi obavljani su dva puta godišnje, nakon završetka rada zimske službe u travnju te u studenome prije početka rada zimske službe, o čemu su sastavljeni izvještaji koji sadrže podatke o stanju pregledanog dijela ceste odnosno objekta i prijedlog radova koje je potrebno izvesti radi redovitog održavanja ceste. Redovitim sezonskim pregledima obuhvaćene su sve županijske i lokalne ceste koje su prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta u nadležnosti Uprave za ceste.

Izvanredni pregled županijskih i lokalnih cesta obavljen je nakon nastanka izvanrednog događaja tijekom prosinca 2023., uzrokovanog odronom kamenja na županijskoj cesti Ž6166, Omiš(D8) – Kučiće – Zadvarje (D39). U skladu s odredbama Pravilnika o održavanju cesta, Uprava za ceste je u prosincu 2023. inspekciji za ceste i Ministarstvu dostavila izvješće o izvanrednom pregledu i obavljenim radovima na otklanjanju utvrđenih oštećenja.

Rashodi za obavljanje ophodarske službe na županijskim i lokalnim cestama iz nadležnosti Uprave za ceste ostvareni su u 2022. u iznosu od 209.386,17 eura ili 124,14 eura/km ceste, a u 2023. u iznosu od 211.503,69 eura ili 125,69 eura/km ceste. Za obavljanje ophodarske službe tijekom 2022. i 2023. Uprava za ceste donijela je godišnje planove ophodnje kojima je odredila opseg ophodarske službe, broj mjesta stalne pripravnosti i mjesta stalnog dežurstva, stupanj i način njihove opremljenosti te način tehničko-tehnološke povezanosti s ophodarskim dionicama. O obavljenim ophodnjama sastavljeni su ophodarski dnevničari, koji su dostavljeni Upravi za ceste.

Pregledano je 76 ophodarskih dnevnika. Ophodarski dnevničari sadrže podatke o ophodarskim dionicama, ophodarima, ophodarskim vozilima i trajanju ophodnje te opis utvrđenog stanja i prohodnosti ophodarske dionice te popis obavljenih radova redovitog održavanja, koji se uglavnom odnose na ispravljanje oborenog ili nakošenog prometnog znaka, čišćenje kolnika od rasutog materijala i nanosa te uklanjanje granja i raslinja oko prometnog znaka i iz trokuta preglednosti.

– Izvanredno održavanje

Rashodi za izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta ostvareni u 2022. i 2023. u iznosu od 7.146.985,31 eura odnose se na radove na županijskim i lokalnim cestama u iznosu u iznosu od 6.706.082,37 eura, radove na mostovima u iznosu od 210.949,95 eura te usluge izradu projekata i baze podataka u iznosu od 229.952,99 euro.

Radovi na županijskim i lokalnim cestama se najvećim dijelom u iznosu od 3.881.057,06 eura odnose na sanaciju kolnika (obnavljanje i zamjena kolničkog zastora i mjestimični popravci kolničke konstrukcije u svrhu povećanja kvalitete vožnje), postavljanje zaštitnih ograda na županijskim i lokalnim cestama i semafora, sanacije i obnove zidova i druge manje radove na sedam županijskih i lokalnih cesta, dok se preostali radovi u iznosu od 2.825.025,31 euro odnose na 48 županijskih i lokalnih cesta.

Izvođenje radova i usluga izvanrednog održavanja županijskih i lokalnih cesta povjereni je izvoditeljima odabranima u postupcima javne nabave, o čemu su podaci javno objavljeni u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske. Prema objavljenim podacima, odabrani izvoditelji su registrirani, specijalizirani i opremljeni za poslove koji su im povjereni, o čemu su sastavljeni zapisnici. S odabranim izvoditeljima zaključeni su ugovori o izvođenju radova, odnosno obavljanju usluga po cijenama iz ponudbenih troškovnika.

Uvidom u dio zaključenih ugovora i ispostavljene obračunske situacije i račune, utvrđeno je da su radovi i usluge obavljeni na ugovoren način te obračunani i plaćeni po ugovorenim cijenama, na temelju obračunskih situacija izvedenih radova koje je ovjerio nadzorni inženjer, odnosno računa za obavljene usluge.

– Pokazatelji učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama

Prema odredbama Pravilnika o održavanju cesta, praćenjem učinkovitosti održavanja javnih cesta utvrđuje se postizanje ciljeva upravljanja cestama. Učinkovitost održavanja županijskih i lokalnih cesta treba kontinuirano mjeriti kroz pokazatelje stanja cestovne mreže i pokazatelje operativne razine upravljanja. Pokazatelji stanja cestovne mreže služe za praćenje utjecaja održavanja na stanje cesta u smislu pružanja usluga korisnicima ceste i dugoročnog očuvanja mreže, a pokazatelji operativne razine upravljanja za praćenje izvedbe radova i usluga održavanja. Izmjereni pokazatelji trebaju pokazivati stupanj učinkovitosti održavanja županijskih i lokalnih cesta u ostvarivanju zahtjeva sigurnosti, funkcionalnosti i održivosti cesta. Zahtjevi u pogledu sigurnosti cesta odnose se na upravljanje cestama u skladu s pravnom regulativom u cilju zadovoljavanja potreba korisnika cesta, zahtjevi u pogledu funkcionalnosti na održavanje cesta otvorenima i dostupnima i osiguravanje pravilnog funkcioniranja svih cestovnih elemenata, a zahtjevi u pogledu održivosti na sprječavanje propadanja cestovne mreže, odnosno na njezino održavanje u dobrom stanju.

Uprava za ceste kontinuirano mjeri učinkovitost održavanja županijskih i lokalnih cesta kroz pokazatelje stanja cestovne mreže praćenjem udjela duljine cesta s asfaltnim i makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini cesta te ocjenjivanjem stanja asfaltnih kolnika.

U tablici broj 4 daju se podaci o kretanju udjela duljine cesta s asfaltnim i makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini županijskih i lokalnih cesta na području Županije u razdoblju od 2020. do 2023., prema podacima Uprave za ceste.

Tablica broj 4

Podaci o kretanju udjela duljine cesta s asfaltnim i makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini županijskih i lokalnih cesta u razdoblju od 2020. do 2023., prema podacima Uprave za ceste

Godina	Ceste	Ukupna duljina (u km)	Ceste s asfaltnim kolnikom		Ceste s makadamskim kolnikom	
			Duljina (u km)	Udjel (u %)	Duljina (u km)	Udjel (u %)
1	2	3	4	5 (4/3*100)	6	7 (6/3*100)
2020.	Županijske	817,96	801,92	98,04	16,04	1,96
	Lokalne	877,10	861,64	98,24	15,46	1,76
	Ukupno	1.695,06	1.663,56	98,14	31,50	1,86
2021.	Županijske	817,96	801,92	98,04	16,04	1,96
	Lokalne	877,10	861,64	98,24	15,46	1,76
	Ukupno	1.695,06	1.663,56	98,14	31,50	1,86
2022.	Županijske	817,96	805,92	98,53	12,04	1,47
	Lokalne	868,77	853,31	98,22	15,46	1,78
	Ukupno	1.686,73	1.659,23	98,37	27,50	1,63
2023.	Županijske	817,52	807,17	98,73	10,35	1,27
	Lokalne	865,25	850,07	98,25	15,18	1,75
	Ukupno	1.682,77	1.657,24	98,48	25,53	1,52

Podaci iz tablice broj 4 ukazuju na trend povećanja udjela županijskih i lokalnih cesta s asfaltnim kolnikom, odnosno smanjenja udjela cesta s makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini cesta. Do promjena u ukupnoj duljini cesta dolazi zbog promjena u razvrstavanju javnih cesta na temelju odluka te izmjena i dopuna odluka o razvrstavanju koje donosi nadležni ministar. U razdoblju od 2020. do 2023. doneseno je osam odluka te izmjena i dopuna odluka o razvrstavanju javnih cesta.

Stanje asfaltnih kolnika ocjenjuje se ocjenama od 0 do 5, pri čemu je 0 najbolja, a 5 najlošija ocjena.

U tablici broj 5 daje se pregled ocjena stanja asfaltnih kolnika županijskih i lokalnih cesta u razdoblju od 2020. do 2023., prema podacima Uprave za ceste.

Tablica broj 5

**Pregled ocjena stanja asfaltnih kolnika županijskih i lokalnih cesta
u razdoblju od 2020. do 2023., prema podacima Uprave za ceste**

Ocjena stanja asfaltnih kolnika ¹	Duljina cesta s asfaltnim kolnikom (u km)											
	Županijske ceste				Lokalne ceste				Ukupno			
	2020.	2021.	2022.	2023.	2020.	2021.	2022.	2023.	2020.	2021.	2022.	2023.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
0	25,00	35,00	40,00	41,00	8,30	10,00	10,00	10,00	33,30	45,00	50,00	51,00
1	20,00	25,00	25,00	42,00	22,00	30,00	30,00	28,00	42,00	55,00	55,00	70,00
2	25,00	41,00	40,00	59,00	130,00	121,52	60,00	57,00	155,00	162,52	100,00	116,00
3	408,92	403,77	405,92	403,52	450,00	446,00	461,31	477,77	858,92	849,77	867,23	881,29
4	288,00	268,45	270,00	251,30	214,64	220,92	262,00	263,20	502,64	489,37	532,00	514,50
5	35,00	28,70	25,00	10,35	36,70	33,20	30,00	14,10	71,70	61,90	55,00	24,45
Ukupno	801,92	801,92	805,92	807,17	861,64	861,64	853,31	850,07	1.663,56	1.663,56	1.659,23	1.657,24

Prema podacima iz tablice broj 5, najznačajniji dio asfaltnih kolnika županijskih i lokalnih cesta na području Županije u 2023. ocijenjen je ocjenom 3 i 4, dok je manje značajan dio asfaltnih kolnika ocijenjen ocjenama 0, 1, 2 i 5. Podaci ukazuju na blagi trend povećanja duljine i udjela asfaltnih kolnika ocijenjenih ocjenama 0, 1, 3 i 4 te smanjenja duljine i udjela asfaltnih kolnika ocijenjenih ocjenama 2 i 5.

Analizom podataka o radu Uprave za ceste mogu se prikazati određeni pokazatelji operativne razine upravljanja za potrebe mjerena učinkovitosti održavanja županijskih i lokalnih cesta u usporedbi s drugim županijskim upravama za ceste, kao što su pokazatelji ostvarenih prihoda za financiranje županijskih i lokalnih cesta te rashoda za njihovo građenje i održavanje i rashoda Uprave za ceste, po kilometru ceste i zaposleniku.

Prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta i vlastitoj evidenciji županijskih i lokalnih cesta, Uprava za ceste upravlja županijskim i lokalnim cestama u dužini 1 682,77 km, od kojih je 817,52 km razvrstano kao županijske ceste, a 865,25 km kao lokalne ceste, a prema podacima iz finansijskih izvještaja, koncem tijekom 2022. imala je 21 zaposlenika, koncem 2023. imala je 23 zaposlenika, iz čega proizlazi da je u navedenom razdoblju upravljala s 73 km cesta po jednom zaposleniku.

U tablici broj 6 daju se pokazatelji ostvarenih prihoda za financiranje županijskih i lokalnih cesta te rashoda za njihovo građenje i održavanje i rashoda Uprave za ceste, po kilometru ceste i zaposleniku.

¹ Ocjena 0: kolnici bez oštećenja ili s lokalnim oštećenjima na površini manjoj od 30 %

Ocjena 1: mrežaste pukotine na 30 do 40 % ukupne površine kolnika, ulegnuća i neravnine na kolniku

Ocjena 2: mrežaste pukotine na 40 do 50 % ukupne površine kolnika, ulegnuća i neravnine na kolniku

Ocjena 3: mrežaste pukotine na 50 do 70 % ukupne površine kolnika s izraženim većim napuklinama i mjestimičnim udarnim rupama, ulegnuća i neravnine na kolniku

Ocjena 4: mrežaste pukotine na 70 do 80 % ukupne površine kolnika s većim površinama razorenog kolovoznog zastora, veća ulegnuća i denivelacije kolnika

Ocjena 5: mrežaste pukotine na preko 80 % ukupne površine kolnika s potpuno uništenim kolovoznim zastorom na cijeloj širini kolnika

Tablica broj 6

**Pokazatelji ostvarenih prihoda i rashoda Uprave za ceste,
po kilometru ceste i zaposleniku u 2022. i 2023.**

u eurima

Redni broj	Prihodi i rashodi	Ostvareno		Ostvareno po kilometru ceste		Ostvareno po zaposleniku	
		2022.	2023.	2022.	2023.	2022.	2023.
1	2	3	4	5	6	7	
1.	Prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta	19.856.449,65	22.408.719,74	11.772,16	13.316,57	945.545,22	974.292,16
1.1.	Godišnja naknada za uporabu javnih cesta	16.802.282,37	17.677.334,50	9.961,45	10.504,90	800.108,68	768.579,76
1.2.	Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava	1.663.834,02	1.670.429,50	986,43	999,67	79.230,19	72.627,37
1.3.	Prihodi iz državnog proračuna	293.617,77	1.325.255,34	174,08	787,5	13.981,80	57.619,80
1.4.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne samouprave	252.173,34	222.071,64	149,50	131,97	12.008,25	9.655,29
1.5.	Prihodi od drugih subjekata iz javnog sektora	471.230,07	0,00	279,37	0,00	22.439,53	0,00
1.6.	Ostali prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta (naknade)	372.759,03	1.390.450,24	221,00	826,29	17.750,43	60.454,36
1.7.	Ostali prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta	553,05	123.178,52	0,33	73,20	26,34	5.355,59
2.	Rashodi za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta	17.195.935,72	19.079.388,08	10.194,84	11.338,08	818.854,08	829.538,61
2.1.	Rashodi za građenje i rekonstrukciju	6.076.793,35	6.188.550,24	3.602,71	3.677,60	289.371,11	269.067,40
2.2.	Rashodi za redovito održavanje	8.133.315,95	8.729.678,93	4.821,94	5.187,68	387.300,76	379.551,26
2.2.1.	Nadzor i pregled cesta i objekata	384.094,37	399.211,87	227,72	237,23	18.290,21	17.357,04
2.2.2.	Održavanje prometnih površina	1.521.894,35	1.505.598,70	902,28	894,71	72.471,16	65.460,81
2.2.3.	Održavanje bankina	574.259,07	868.678,04	340,46	516,22	27.345,67	37.768,61
2.2.4.	Održavanje pokosa	85.141,68	104.146,75	50,48	61,89	4.054,37	4.528,12
2.2.5.	Održavanje sustava odvodnje	269.792,55	340.705,52	159,95	202,47	12.847,26	14.813,28
2.2.6.	Održavanje prometne signalizacije i opreme	672.879,42	677.173,75	398,93	402,42	32.041,88	29.442,34
2.2.7.	Održavanje vegetacije	943.626,52	994.007,44	559,44	590,70	44.934,60	43.217,71
2.2.8.	Održavanje cestovnih objekata	316.371,09	147.487,75	187,56	87,65	15.065,29	6.412,51
2.2.9.	Održavanje sustava, instalacije, uređaja i opreme na cestama i objektima	122.074,06	43.300,40	72,37	25,73	5.813,05	1.882,63
2.2.10.	Zimska služba	630.471,83	618.901,24	373,78	367,79	30.022,47	26.908,75
2.2.11.	Ostali radovi, troškovi i usluge	130.804,70	140.578,13	77,55	83,54	6.228,80	6.112,09
2.2.12.	Porez na dodanu vrijednost	1.412.852,41	1.459.947,40	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2.13.	Troškovi povećanja jediničnih cijena radova	1.069.053,90	1.429.941,94	0,00	0,00	0,00	0,00
2.3.	Izvanredno održavanje	2.985.826,42	4.161.158,91	1.770,19	2.472,80	142.182,21	180.919,95
3.	Rashodi Uprave za ceste	1.068.094,81	1.306.473,74	633,23	776,38	50.861,66	56.803,20
3.1.	Rashodi za zaposlene	713.750,29	804.660,45	423,16	478,18	33.988,11	34.985,24
3.2.	Materijalni rashodi	273.696,26	408.699,46	162,26	242,87	13.033,16	17.769,54
3.3.	Drugi rashodi Uprave za ceste	80.648,26	93.113,83	47,81	55,33	3.840,39	4.048,43

Prihodi za financiranje županijskih i lokalnih cesta u 2023. veći su za 12,9 % u odnosu na prethodnu godinu. Više ostvareni prihodi najvećim su dijelom utrošeni za redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta. Rashodi za redovito održavanje po kilometru ceste, ostvareni u 2023. veći su za 7,6 % u odnosu na prethodnu godinu.

Pokazatelji učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Splitsko-dalmatinske županije pokazuju trend povećanja udjela županijskih i lokalnih cesta s asfaltnim kolnikom, odnosno smanjenja udjela cesta s makadamskim kolnikom u ukupnoj duljini cesta, trend povećanja duljine asfaltnih kolnika u boljem stanju, odnosno smanjenja duljine asfaltnih kolnika u lošijem stanju te povećanje prihoda za financiranje županijskih i lokalnih cesta po kilometru ceste, što je omogućilo povećanje ulaganja u građenje i rekonstrukciju, redovito i izvanredno održavanje županijskih i lokalnih cesta u cilju poboljšanja ukupne razine kvalitete održavanja postojeće mreže županijskih i lokalnih cesta i stvaranja preduvjeta za poboljšanje sigurnosti prometa na njima.

Nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti

Ministarstvo pravosuđa i uprave je u ožujku 2022., na temelju Zaključka Vlade Republike Hrvatske iz prosinca 2019., donijelo Upute za izradu godišnjeg izvještaja o radu za tijela javne uprave, radi ujednačenog pristupa izradi i sadržaju godišnjeg izvještaja o radu. Prema spomenutim Uputama, tijela javne uprave donose godišnji izvještaj o radu najkasnije do 30. travnja tekuće godine za prethodno izvještajno razdoblje te ga objavljaju na svojim mrežnim stranicama ili ostalim lako dostupnim mjestima, u lako razumljivom, preglednom i lako čitljivom obliku. Uputama su, između ostalog, razrađeni elementi i sadržaj godišnjeg izvještaja o radu, svrha njegova donošenja te povezanost izvještavanja sa sustavom upravljanja kvalitetom. Godišnji izvještaj o radu je upravljačko-izvještajni akt koji treba sadržavati podatke o izvršenju aktivnosti te utrošku proračuna i ostalih resursa iz godišnjeg plana rada u izvještajnom razdoblju. U njemu se također opisuje ostvarenje planiranih poslova povezanih s djelokrugom i ustrojstvom te aktivnostima za provedbu mjera sadržanih u kratkoročnim aktima strateškog planiranja (provedbeni programi, akcijski planovi) izrađenih na temelju odredbi Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine 123/17 i 151/22).

Upravno vijeće je u veljači 2023. i ožujku 2024. donijelo izvještaje o radu Uprave za ceste za 2022. i 2023. Godišnji izvještaji o radu dostavljeni su Županijskoj skupštini, koja je u travnju 2023. i travnju 2024. donijela zaključke o prihvaćanju izvještaja o radu za 2022. i 2023.

U godišnjim izvještajima o radu Uprave za ceste iskazani su financijski i opisni podaci o planiranim i ostvarenim prihodima za financiranje županijskih i lokalnih cesta i drugim prihodima te rashodima za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta po pojedinoj cesti i vrsti izvedenih radova i obavljenih usluga te drugim rashodima. U skladu s Uputama za izradu godišnjeg izvještaja o radu tijela javne uprave iz ožujka 2022., godišnji izvještaji o radu Uprave za ceste sadrže kratki osvrt čelnika na najvažnije rezultate ostvarene u izvještajnom razdoblju, kontekst djelovanja u izvještajnom razdoblju (ekonomski, fiskalni, socijalni, partneri i drugo), informacije o ostvarenju planiranih mjera i aktivnosti u izvještajnom razdoblju i druge informacije o radu Uprave za ceste.

Upravno vijeće donijelo je godišnje planove građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije za 2022. i 2023., a za njihovo donošenje nije pribavljena prethodna suglasnost Ministarstva jer, prema obrazloženju Uprave za ceste, Ministarstvo suglasnosti ne izdaje pravovremeno ili ne odgovara na zahtjeve za davanje suglasnosti.

Tijekom 2022. i 2023. obavljeno je deset inspekcijskih nadzora nad županijskim i lokalnim cestama u nadležnosti Uprave za ceste, o čemu su sastavljeni zapisnici i donesena rješenja.

Prema zapisnicima o obavljenim inspekcijskim nadzorima u ožujku, rujnu, listopadu i studenome 2023. te u veljači 2024., utvrđene su nepravilnosti koje se odnose na opasnost od odrona kamenih gromada i kamenja, nelegalni priključak (spoj) na županijsku cestu, oštećenja kolnika, nepostojanje dijela horizontalne signalizacije i zaštitnih ograda, oštećenja sustava odvodnje, bankina i dotrajalost postojećih prometnih znakova te su donesena rješenja kojima je naloženo otklanjanje utvrđenih nepravilnosti. Postupajući po rješenjima inspekcije za ceste, Uprava za ceste je izvoditelju radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta naložila žurno obavljanje radova u cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti te o obavljenim radovima izvijestila inspekciju za ceste.

U skladu s odredbama Zakona o ustanovama i Zakona o pravu na pristup informacijama, Uprava za ceste je na svojim mrežnim stranicama objavila popis zakona i drugih propisa koji se odnose na njezino područje rada, Statut te druge akte i odluke koje je donijela, godišnje planove rada i finansijske planove te njihove izmjene i dopune, izvješća o radu i finansijska izvješća, informacije o javnim uslugama koje pruža, informacije o unutarnjem ustrojstvu, s imenima čelnika i voditelja ustrojstvenih jedinica i njihovim podacima za kontakt i druge informacije u svrhu informiranja javnosti o radu Uprave za ceste. Objavljena je i obavijest o načinu i uvjetima ostvarivanja prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija, s podacima za kontakt za pristup informacijama i potrebnim obrascima te je omogućeno podnošenje upita građana i medija putem e-pošte. Uprava za ceste nije na svojim mrežnim stranicama objavila informacije o postupcima jednostavne nabave te zapisnike sa sjednica Upravnog vijeća.

Državni ured za reviziju preporučuje na mrežnim stranicama objaviti informacije o postupcima jednostavne nabave te zapisnike sa sjednica Upravnog vijeća u cilju cjelovitog informiranja javnosti o upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA ŽUPANIJSKIM I LOKALNIM CESTAMA NA PODRUČJU SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Županije. Ciljevi revizije bili su ocijeniti cjelovitost podataka Uprave za ceste o županijskim i lokalnim cestama i njihovom pravnom statusu, ocijeniti svršishodnost financiranja upravljanja županijskim i lokalnim cestama, ocijeniti učinkovitost upravljanja županijskim i lokalnim cestama te ocijeniti učinkovitost sustava nadzora i informiranje javnosti pri upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

Revizijom je utvrđeno da je Uprava za ceste ustrojila, vodi, ažurira i održava bazu podataka o županijskim i lokalnim cestama, podaci iz baze podataka prenose se Hrvatskim cestama d.o.o., poduzimaju se aktivnosti za evidentiranje županijskih i lokalnih cesta u katastru i njihov upis u zemljišne knjige, vodi se analitička knjigovodstvena evidencija županijskih i lokalnih cesta, godišnjim popisom imovine i obveza obuhvaćene su sve županijske i lokalne ceste te je njihovo knjigovodstveno stanje usklađeno sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, vodi se ažurna evidencija ostvarenih prihoda za financiranje županijskih i lokalnih cesta po izvorima sredstava za financiranje i ostvarenih rashoda za upravljanje županijskim i lokalnim cestama po namjenama i pojedinim cestama, doneseni su godišnji planovi građenja i održavanja, operativni programi održavanja županijskih i lokalnih cesta, izvedbeni programi zimske službe te godišnji planovi ophodnje za obavljanje ophodarske službe, planiranje održavanja županijskih i lokalnih cesta obavlja se na temelju unaprijed utvrđenih kriterija i prioriteta, izvođenje radova građenja, rekonstrukcije i održavanja županijskih i lokalnih cesta i obavljanje usluga stručnog nadzora nad radovima ustupano je osobama ovlaštenima za njihovo obavljanje, radovi održavanja županijskih i lokalnih cesta utvrđeni godišnjim planom izvedeni su u skladu s operativnim programima održavanja, obavlja se nadzor nad stanjem županijskih i lokalnih cesta i cestovnih objekata putem redovitih i izvanrednih pregleda i putem ophodarske službe, prati se učinkovitost održavanja županijskih i lokalnih cesta kroz pokazatelje stanja cestovne mreže, godišnji izještaji o radu Uprave za ceste doneseni su na propisani način i dostavljeni su Županijskoj skupštini te je Uprava za ceste postupala po rješenjima inspekcije za ceste donesenima nakon obavljenih inspekcijskih nadzora nad županijskim i lokalnim cestama.

Utvrđeno je da rashodi za redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta nisu planirani po aktivnostima, a na mrežnim stranicama nisu objavljene informacije o postupcima jednostavne nabave i zapisnici sa sjednica Upravnog vijeća.

Slijedom navedenog, Državni ured za reviziju ocjenjuje da je upravljanje županijskim i lokalnim cestama na području Županije u nadležnosti Uprave za ceste **učinkovito**, pri čemu su potrebna određena poboljšanja, jer su utvrđeni određeni propusti koji ne utječu bitno na upravljanje županijskim i lokalnim cestama.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke, prema područjima revizije:

1. Planiranje, građenje, rekonstrukcija i održavanje županijskih i lokalnih cesta
 - 1.1. Rashode za redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta planirati po aktivnostima.
2. Nadzor nad upravljanjem županijskim i lokalnim cestama i informiranje javnosti
 - 2.1. Na mrežnim stranicama objaviti informacije o postupcima jednostavne nabave i zapisnike sa sjednica Upravnog vijeća u cilju cjelovitog informiranja javnosti o upravljanju županijskim i lokalnim cestama.

Državni ured za reviziju mišljenja je da bi se provedbom navedenih preporuka postigla poboljšanja u vezi s evidentiranjem podataka o županijskim i lokalnim cestama i njihovim održavanjem, čime bi se povećala učinkovitost upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Županije.

OČITOVARJE ŽUPANIJSKE UPRAVE ZA CESTE SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Županijska uprava za ceste Splitsko-dalmatinske županije očitovala se na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja županijskim i lokalnim cestama na području Splitsko-dalmatinske županije te je prihvatile preporuke Državnog ureda za reviziju. U Očitovanju navodi da je preporuka koja se odnosi na planiranje rashoda za redovito održavanje županijskih i lokalnih cesta po aktivnostima provedena pri izradi planskih dokumenata za 2025., a da će preporuku koja se odnosi na objavu informacija o postupcima jednostavne nabave i zapisnika sa sjednica Upravnog vijeća na mrežnim stranicama provesti do konca 2025.

Prilog 1

Podaci o jediničnim cijenama radova redovitog održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Županije, po pojedinim poslovima redovitog održavanja, ugovorenim okvirnim sporazumom i godišnjim ugovorima o izvođenju radova redovitog održavanja, koji su bili na snazi od 1. siječnja 2022. do konca 2023.

Redni broj	Poslovi redovitog održavanja	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3	4
1.	Nadzor i pregled cesta i objekata	Ophodnja ceste	h	22,43
		Ručno čišćenje kolnika s uklanjanjem manje količine materijala	m ²	0,15
		Strojno čišćenje kolnika s uklanjanjem veće količine materijala	m ²	17,12
		Strojno čišćenje većih površina kolnika	m ²	196,16
		Ručni popravak lokalnog oštećenja kolnika površine do 50 m ² u jednom km	t	140,55
		Strojni popravak lokalnog oštećenja kolnika površine do 50 m ² u jednom km	t	137,9
		Ručni popravak lokalnog oštećenja kolnika površine do 400 m ² u jednom km	t	128,21
		Popravak zaglađenog kolnika	m ²	1,59
		Popravak uzdužnih i poprečnih pukotina	m	3,72
		Popravak ispuha	m ²	59,46
		Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC 22 base BIT 50/70 AG6M1-E kao izravnavaajućeg sloja, na površini do 3 000 m ²	t	80,7
		Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfalta AC 16 surf BIT 50/70 AG4M4 kao završnog sloja, na površini do 3 000 m ²	m ²	14,86
		Popravak oštećenog kolnika strojnom ugradnjom asfaltbetona AC 11 surf BIT 50/70 AG4M4-E kao završnog sloja, na površini do 3 000 m ²	m ²	10,49
2.	Održavanje prometnih površina	Frezanje kolnika prosječne deblijine 4 cm	m ²	3,32
		Nabava i prijevoz kamenog materijala od 0 do 35 km	t	14,33
		Popravak udarnih jama	m ³	23,62
		Profiliranje kolnika	m ²	0,08
		Strojna ugradnja kamenih materijala	t	4,25
		Popravak ispuha	m ²	18,98
		Ručni popravak oštećenih bankina do 20 m ³ po lokaciji	m ³	37,3
		Ručno prosijecanje nadvišenih dijelova bankina radi osiguranja otjecanja vode s kolnika	m	6,5
		Strojno uklanjanje nadvišenih dijelova bankina grejderom	m ²	0,74
		Strojno uklanjanje nadvišenih dijelova berme	m ³	19,11
		Popravak oštećenih betonskih pasica po lokaciji	m ³	207,05
		Strojna dogradnja bankina miješanim kamenim materijalom	m ³	31,19
		Strojna dogradnja berme	m ³	26,41
		Strojno proširenje berme u kamenom materijalu ili A kategoriji tla	m ³	21,1
		Strojno proširenje berme u zemljanim materijalu ili C kategoriji tla	m ³	15,13
4.	Održavanje pokosa	Ručno čišćenje usjeka, zasjeke i nasipa od otpadaka	h	15,66
		Strojno uklanjanje nestabilnog materijala s pokosa, usjeka i zasjeke	m ³	34,64
		Uklanjanje materijala nakupljenih iza zaštitnih žičanih mreža pokosa	m ³	37,16
		Popravak oštećenih dijelova zaštitne žičane mreže pokosa	m ²	9,95
		Popravak manjih oštećenja dijelova trupa ceste	m ³	29,6
		Popravak manjih površina zatravljenih pokosa nasipa, zasjeke i usjeka	m ²	6,37
		Dogradnja zaštitne žičane mreže na pokosu	m ²	16,19
		Dogradnja zaštitne žičane mreže na bermi	m ²	16,19
		Dogradnja trupa ceste zemljanim ili miješanim kamenim materijalom	m ³	27,08
		Dogradnja tamponskog sloja od kamenog materijala	t	28,8
5.	Održavanje sustava odvodnje	Ručno čišćenje cestovnih jaraka	m	3,05
		Strojno produbljivanje i profiliranje cestovnih jaraka	m	3,58
		Strojni iskop cestovnih jaraka	m	16,32
		Čišćenje rigola	m	0,24
		Čišćenje pokrivenih rigola ili kanala	m	14,6
		Čišćenje propusta od nanosa	m ³	62,11
		Čišćenje slivnika, revizijskih okana, taložnica i sličnih građevina	m ³	79,5
		Čišćenje sustava odvodnje vodom pod pritiskom	h	131,4
		Čišćenje separatora, taložnica, laguna i sličnih objekata odvodnje	kom	18,05

Redni broj	Poslovi redovitog održavanja	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3	4
6.	Održavanje prometne signalizacije i opreme	Zamjena oštećenog poklopca revizijskog okna	kom	120,78
		Zamjena oštećene sливнице rešetke	kom	224,3
		Korekcija visine revizijskog okna ili sливnika	kom	229,61
		Popravak oštećenih betonskih rigola po lokaciji	m	35,3
		Popravak oštećenih rubnjaka po lokaciji	m	27,61
		Izrada novog cijevnog propusta s betonskim cijevima fi 500 mm	m	31,59
		Izrada novog cijevnog propusta s betonskim cijevima fi 600 mm	m	42,34
		Izrada novog cijevnog propusta s betonskim cijevima fi 800 mm	m	60,39
		Izrada novog cijevnog propusta s betonskim cijevima fi 1 000 mm	m	95,29
		Izrada novog cijevnog propusta s PEHD rebrastim cijevima fi DN400 Di 343 SN8	m	36,9
		Izrada novog revizijskog okna	kom	621,14
		Izrada novog sливnika	kom	360,48
		Postavljanje rubnjaka dimenzija 15/25 cm ili 18/24 cm	m	20,44
		Postavljanje kanalica dimenzija 40/12/50 cm uz kolnik, na podlogu od betona	m	50,17
		Izrada novog opločenja dna jaraka i površina ispred uljeva i izljeva propusta	m ²	84,41
		Ispravljanje smjerokaznog stupića	kom	1,33
		Manji popravak metalnih zaštitnih ograda	m	18,32
		Zamjena oštećenog i ugradnja novog smjerokaznog stupića	kom	11,81
7.	Ručna košnja trave	Iskop jame i ugradnja temelja smjerokaznog stupića	kom	12,74
		Demontaža metalne zaštitne ograde u zemljanoj ili kamenoj podlozi ili sa stupovima u betonskoj podlozi	m	7,3
		Ugradnja metalne zaštitne ograde sa stupovima u zemljanoj ili kamenoj podlozi	m	55,21
		Ugradnja metalne zaštitne ograde sa stupovima u betonskoj podlozi s predbušivanjem po lokaciji	m	68,35
		Ugradnja metalne zaštitne ograde vijčanom vezom u betonsku podlogu po lokaciji	m	74,99
		Ugradnja konzolne metalne zaštitne ograde sa stupovima u betonskoj podlozi po lokaciji	m	81,23
		Nabava i postavljanje betonske zaštitne ograde New Jersey	m	131,26
		Postavljanje reflektirajuće oznake (katadioptera) na zid i slične površine	kom	9,16
		Čišćenje prometnog znaka	kom	2,39
		Čišćenje prometne ploče	kom	11,95
		Popravak prometnog znaka	kom	11,15
		Popravak prometne ploče	kom	26,41
		Zamjena prometnog znaka s retroreflektirajućom folijom I. ili II. generacije	kom	18,32
		Zamjena prometne ploče do 8 m ² s retroreflektirajućom folijom I. ili II. generacije	kom	73,00
		Ugradnja stupova prometnih znakova ili ploča	m	14,33
		Ugradnja INP nosača za prometne ploče	m	34,11
		Obnavljanje pune rubne i razdjelne crte širine 12 cm (220/400 µm)	m	0,5
		Obnavljanje pune rubne i razdjelne crte širine 15 cm (220/400 µm)	m	0,56
		Obnavljanje isprekidane razdjelne crte širine 12 cm (220/400 µm)	m	0,46
		Obnavljanje isprekidane razdjelne crte širine 15 cm (220/400 µm)	m	0,52
		Obnavljanje pješačkog prijelaza (220/400 µm)	m ²	5,57
		Obnavljanje pune poprečne i kose oznake (220/400 µm)	m ²	7,17
		Obnavljanje isprekidane poprečne i kose oznake (220/400 µm)	m ²	6,77
		Obnavljanje strelica za obavezan smjer kretanja vozila (220/400 µm)	m ²	15,66
		Obnavljanje polja za usmjerenje prometa (220/400 µm)	m ²	5,84
		Obnavljanje pojedinačnih natpisa (STOP, ŠKOLA, BUS, TAXI i sl.) (220/400 µm)	m ²	7,7
		Obnavljanje oznaka na prometnim površinama posebnih namjena (220/400 µm)	m ²	8,76
		Obnavljanje oznake na mjestu rezerviranom za invalide (220/400 µm)	kom	12,74
		Obnavljanje oznake na mjestu za parkiranje osobnih vozila (220/400 µm)	kom	7,17
		Obnavljanje oznake na mjestu za parkiranje autobusa (220/400 µm)	kom	130,07
		Uklanjanje oznaka s manjih površina frezanjem	m ²	8,63
		Uklanjanje oznaka s većih površina vodom pod visokim pritiskom i ostalim tehnologijama	m ²	4,65

Redni broj	Poslovi redovitog održavanja	Opis radova redovitog održavanja	Jedinica mjere	Jedinična cijena bez PDV-a (u eurima)
	1	2	3	4
7.	Održavanje vegetacije	Ručno krčenje grmlja i šiblja	m ²	2,46
		Strojna košnja trave na bankinama ili bermama	m ²	0,11
		Strojna košnja trave izvan bankina ili bermi	m ²	0,09
		Strojna košnja trave na površinama s mjestimično sraslim kamenjem	m ²	0,15
		Strojno obrezivanje i drobljenje grmlja, živice i šiblja	m ²	0,78
		Strojno krčenje grmlja, šiblja i drveća mlatilicom-malčerom	m ²	0,82
		Sjećenje stabala promjera 11 – 20 cm	kom	11,81
		Sjećenje stabala promjera većeg od 21 cm	kom	16,99
		Strojno vađenje panjeva promjera većeg od 20 cm	kom	32,78
8.	Održavanje cestovnih objekata	Ručno čišćenje objekta	h	19,11
		Čišćenje drenažnih otvora, barbakana i sličnih uređaja za odvodnju	h	19,11
		Čišćenje dilatacije	m	10,62
		Popravak manjih pojedinačnih oštećenja na betonskim dijelovima objekta	m ³	309,24
		Popravak dilatacijskih reški zapunjavanjem	m	4,51
		Popravak kamenog suhozida preslagivanjem	m ³	153,96
		Popravak zida od kamena	m ³	240,23
		Popravak zida od betona	m ³	249,52
		Popravak lokalnih oštećenja betonske površine	m ²	41,01
		Popravak dijelova metalne ograde	kg	26,41
		Popravak antikorozivne zaštite na manjim dijelovima zaštitnih čeličnih ograda ili drugih čeličnih dijelova objekta	m ²	30,00
		Izrada zida od kamena	m ³	243,55
		Izrada zida od betona	m ³	287,34
		Zamjena rubnjaka na objektu	m	39,55
		Zamjena metalne ograde	kg	30,53
9.	Zimska služba	Nabava, postavljanje i uklanjanje kompletног prometnog znaka prema operativnom programu zimske službe	kom	93,57
		Nabava, postavljanje i uklanjanje dopunske ploče prema operativnom programu zimske službe	kom	37,83
		Nabava, postavljanje i uklanjanje rubnih štapova	kom	9,03
		Organizacija i pripravnost vozila, strojeva, opreme i radne snage	dan	3039,35
		Privremeni lokalni popravak kolnika – krpanje hladnim smjesama (grambit)	t	329,15
		Rad kamionom do 3,5 tona za intervencije na posipavanju (silosni posipač)	h	55,21
		Rad na čišćenju i posipavanju, kamionom do 12 tona s plugom i posipačem	h	100,21
		Rad na čišćenju i posipavanju, specijalnim vozilom s plugom i posipačem	h	120,25
		Rad samohodnom snježnom frezom	h	110,69
		Rad specijalnim strojevima (grejder, buldožer i utovarivač s klinastom ralicom)	h	81,76
10.	Interventni radovi	Nabava i priprema posipnog materijala od kamene sitneži	m ³	30,26
		Rad cestara	h	14,07
		Rad ophodarskim vozilom	h	31,59
		Rad rovokopačem-utovarivačem (kombinirkom)	h	51,5
		Rad kamionom do 12 tona nosivosti	h	63,44